TIETÄJÄ

TEOSOFINEN AIKAKAUSKIRJA

4:s v. Helsingissä, Lokakuun 15 p:nä 1908 N:o 9 & 10.

SUHTEEMME LAPSIIN.

(Jatkoa viime numeroon.)

Mitä suurinta huolta on siis pidettävä lasten ympäristöstä, ja sellaiset ihmiset, jotka tahtovat ajatella karkeita ja rakkaudettomia ajatuksia, oppikoot ainakin sen, että he näin tehdessään eivät sovi olemaan nuorten läheisyydessä, jotteivät ne levittäisi näihin tartuntaa, joka on pahempi kuin taudin. Paljon on esimerkiksi pantava huomiota niiden hoitajattarien valintaan, joiden huostaan lapsi joskus täytyy uskoa; vaikka selvähän on, että sitä parempi mitä vähemmän he jäävät palkollisten käsiin. Palvelijat usein lujasti kiintyvät hoidokkaihinsa ja kohtelevat heitä niinkuin omaa lihaansa ja vertansa, mutta tämä ei tapahdu suinkaan aina, ja olkoon miten tahansa, niin muistettakoon, että palvelijat melkein ehdottomasti ovat vähemmän sivistyneet ja hienostuneet kuin heidän emäntänsä ja että sentähden lapsi, joka liiaksi paljon jää olemaan heidän seuraansa, joutuu alituisesti sellaisen ajatuspainon alaiseksi, joka varsin usein on alempaa laatua kuin hänen vanhempiensa tavallinen ajatusmaailma. Sentähden jos äiti tahtoo, että lapsensa kasvaisi hienoksi ja ylevämieliseksi ihmiseksi, niin hänen pitää niin vähän kuin mahdollista jättää hänet muiden huostaan ja ennen kaikkea tulee hänen pitää tarkkaa vaaria omista ajatuksistaan lasta vaaliessaan.

Vanhemman perussääntönä pitäisi olla, ettei hänellä olisi yhtäkään ajatusta eikä halua, jota hän ei tahtoisi nähdä pojassaan toistettuna. Eikä tämä pelkkä kieltoperäinen vaatimus ole riittävä, sillä onneksi kaikki, mitä edellä on sa-

nottu ajatuksen voimasta, koskee yhtä paljon hyviä ajatuksia kuin pahoja, ja siksi on vanhemmilla sekä positivisia että negativisia velvollisuuksia. Heidän täytyy mitä huolellisimmin pyrkiä olemaan elättämättä arvottomilla tai itsekkäillä ajatuksillansa lapsessaan mahdollisesti löytyvää pahaa taipumusta, mutta sitäpaitsi on heidän velvollisuutensa viljellä itsessään voimakkaita epäitsekkäitä tunteita, puhtaita ajatuksia, korkeita ja jaloja pyrkimyksiä, jotta kaikki nämä heijastuisivat heidän hoidokkaasensa ja elähyttäisivät kaikkea sitä hyvää, mikä jo on hänessä uinuvana, ja jotta ne loisivat vetäymystä niihinkin hyviin ominaisuuksiin, jotka vielä eivät ole esiintyneet hänen luonnossaan.

Heidän ei tarvitse pelätä, että sellainen yritys heidän puoleltaan jäisi vaikutuksia vaille, vaikkeivät he astralisen näön puutteessa kykene seuraamaan sen toimintaa. Harjotetun selvänäkijän katseen edessä on koko tapahtumus ilmeisenä; hän näkee ne värähdykset, jotka vanhemman älyruumiissa syntyvät hyvän ajatuksen luomisesta, hän näkee niiden leviävän ympärille ja huomaa, kuinka ne lapsen älyruumisen satuttuaan synnyttävät samansointuisia värähtelyjä; ja jos hän toistaa havaintojen tekemistä väliaikojen päästä pitemmän ajanjakson kestäessä, voi han huomata kuinka lapsen äly-ruumiissa tapahtuu pysyväinen muutos sen kautta, että sama kehityksen kannustin alinomaa uusiutuu. Jos vanhemmilla itsellään olisi astralinen näkö, niin se heille epäilemättä olisi suureksi avuksi osottamalla tarkalleen, mitä mahdollisuuksia ja kykyjä lapsella on ja mihin suuntaan se kaipaa kehitystä; mutta jos vanhemmilla vielä ei ole tätä kykyä, ei tarvitse kuitenkaan olla pienintäkään epäilystä tuloksista, sillä niiden täytyy matematisella varmuudella seurata jatkettua ponnistusta, olkoon menetelmäprosessi heille näkyvä tai ei.

Eikä tule vanhemman valvoa ainoastaan ajatuksiaan vaan myöskin mielenlaatuaan, „tuuliaan“. Lapsi on nopsa huomaamaan ja paheksumaan vääryyttä, ja jos hän toisella kertaa huomaa saaneensa toruja siitä, jolle toisella kertaa on vain naurettu, niin onko ihme, että hänen tuntonsa luonnonlakien muuttumattomuudesta tulee loukatuksi! Ja taas kun suruja ja huolia tulee vanhemmille, niinkuin tässä maailmassa täytyy tapahtua, on varmasti heidän velvollisuutensa koettaa niin paljon kuin mahdollista estää surujensa taakkaa painamasta lasten hartioita niinkuin heidän omiansa; ainakin lasten läsnäollessa tulisi vanhemman erityisesti ahkeroida ollakseen iloinen ja tyytyväinen, jottei alakuloisuuden ruma, raskas väri hänen aurastaan leviäisi lasten auraan.

Monella hyvä-aikeisella vanhemmalla on huolistunut ja hätäilevä luonne — hän on aina levoton pikkuasioista ja vaivaa lapsiaan ja itseään huolilla, jotka ovat varsin tarpeettomat. Jos hän selvänäköisesti voisi havaita sen hermostuksen ja rauhattomuuden, minkä hän täten aikaan saa aurassansa, ja jos hän vielä näkisi näiden värähdysten tuovan aivan tarpeetonta liikutusta ja kiihotusta lastensa vastaanottaviin auroihin, niin hän ei enää ihmettelisi, kun he toisinaan puhkeevat kiukutteluun ja hermostuneesen äkeyteen, vaan hän ymmärtäisi, että sellaisessa tapauksessa hän itse paljon enemmän ansaitsisi moitetta kuin lapset. Hänen pitäisi asettaa eteensä mietiskelyn aiheeksi levollinen järkkymätön henki — „rauha, joka käy yli kaiken ymmärryksen“ — täydellinen tyyneys, joka tulee siitä vakaumuksesta, että kaikki lopulta kääntyy hyvään.

On aivan selvää, että se luonteen kehitys, johon vanhemmat näiden seikkojen vaarinottamisessa ovat pakotetut, on joka suhteessa heille itselleenkin arvaamattomaksi hyödyksi, sillä ne ajatukset, jotka ensin ovat itsetietoisella ponnistuksella herätetyt lapsen tähden, tulevat piankin luonnollisiksi ja tavanmukaisiksi ja muodostavat aikanaan vanhempien koko elämäntaustan.

Ei pidä luulla, että tätä varovaisuutta saisi höllentää lapsen kasvaessa vanhemmaksi, sillä vaikka tuo erinomainen herkkätuntoisuus ympäristön vaikutuksille alkaa heti kun minä laskeutuu sikiöön kauan ennen syntymistäkin, niin se useimmiten jatkuu aina kypsymis-ikään saakka. Jos lapsi on pienenä saanut ylempänä neuvottua huolenpitoa, niin kahdentoista tai neljäntoista ikäisenä poikana hän on paljon paremmin varustettu edessään olevia ponnistuksia varten kuin hänen vähemmän onnelliset kumppaninsa, joista ei ole erityisempää huolta pidetty. Mutta muistettakoon, että hän on yhä vielä paljon herkempi vaikutuksille kuin täysikasvanut ja että samaa tehokasta apua ja johtoa mentalitasolla vielä kysytään, jotta hyvät ajatus- ja toimintatavat eivät häviäisi niissä uusissa koetuksissa, jotka nyt arvattavasti häntä tulevat kohtaamaan.

Vaikka hänen varhempina vuosinaan luonnollisesti piti odottaa tätä apua saavansa etupäässä vanhemmiltaan, niin se, mitä ylempänä on sanottu vanhempien velvollisuuksista, koskee yhtäpaljon kaikkia, jotka toisella tai toisella tavalla tulevat lasten kanssa tekemisiin, ja varsinkin niitä, jotka antautuvat opettajan äärettömästi vastuunalaiseen tehtävään. Opettajan vaikutus oppilaasen joko hyvässä tai pahassa ei

ole vähäksi arvattava, ja niinkuin sanottu se ei riipu ainoastaan siitä, mitä hän sanoo tai tekee, vaan vielä enemmän siitä, mitä hän ajattelee. Monet opettajat rankaisevat alituisesti poikia sellaisista taipumuksista, joista he itse suoranaisesti ovat vastuunalaisia. Jos opettajan ajatus on itsekäs tai epäpuhdas, niin hän voi nähdä sen heijastuvan ympärilleen eikä sellaisen ajatuksen tuottama paha rajotu ainoastaan lähimpänä oleviin.

Nuoret aivot, joihin se heijastuu, tarttuvat siihen, suurentavat ja lujentavat sitä ja siten sen vaikutus tulee ulottumaan vielä muihinkin ihmisiin. Se tulee olemaan saastainen perintö, joka kulkee yhdestä poikapolvesta toiseen ja siten leimaa erityiset piirteensä koko asianomaiseen luokkaan tai kouluun. Paheen kulkutauti, joka niin monen koulumme elonverta turmelee, ei mitenkään olisi voinut päästä niin pelottavaan laajuuteen, jos opettajien ja ohjaajien ajatukset aina olisivat pysyneet puhtaina ja tosina. — Mutta onneksi hyvä perintötapa voidaan panna alkuun melkein yhtä helposti kuin paha — ei varsin yhtä helposti, koska aina on otettava lukuun vieraita ikäviä vaikutuksia — mutta sellainen opettaja, joka ymmärtää vastuunalaisuutensa ja johtaa kouluansa tässä neuvottujen periaatteiden mukaan, huomaa sangen pian, että hänen itsehillintänsä ja hartautensa ei ole jäänyt hedelmittä.

Olen vakuutettu siitä, että vanhempi tai opettaja voi ainoastaan yhdellä keinolla saavuttaa todella tehokasta vaikutusvaltaa lapseen ja herättää parhaan hänessä ilmi — nimittäin voittamalla hänen rakkautensa ja luottamuksensa. On totta, että tottelemista voidaan saavuttaa pakolla ja kuria ylläpitää pelolla, mutta sillä keinolla tyrkytettyjä sääntöjä pidetään ainoastaan niin kauan kuin niiden asettaja (tai muu edustaja) on läsnä, ja poikkeuksetta niitä rikotaan, aina kun ei ole pelkoa ilmi tulemisesta. Lapsi noudattaa niitä, koska hänen täytyy, eikä sentähden että hän niin tahtoisi.

Mutta jos sitävastoin oppilaan rakkaus on herännyt, tulee hän heti asettumaan säännön puolelle, hän tahtoo sitä noudattaa, koska hän tietää, että hän sitä rikkomalla saattaisi surua sille, josta hän pitää. Ja jos tämä tunne vaan on kylliksi vahva, saattaa se hänet nousemaan kaikkien koetusten yli ja sääntö tulee olemaan sitova huolimatta siitä, onko joku läsnä vai ei. Täten saavutetaan tarkotus paljon täydellisemmin ja myöskin paljon helpommin ja sekä opettajalle että oppilaalle hauskemmin. Sen sijaan että lapsen tahto nousisi äkäiseen ja lakkaamattomaan vastarintaan, niin

opettaja vetää hänet puolelleen taistelemaan vastahakoisuuksia ja koetuksia vastaan: näin saavutetaan tuloksia, joita ei millään muulla järjestelmällä saavutettaisi.

On erinomaisen tärkeätä aina koettaa ymmärtää lasta ja saattaa sitä tuntemaan, että hän nauttii toisen ihmisen ystävyyttä ja myötätuntoa. Kaikkea kovuuden vihjettäkin on tarkasti vältettävä ja neuvojen ja opetusten syytä on hänelle aina täydesti selvitettävä. Tosin kyllä hänelle on tehtävä selväksi, että toisinaan voi sattua äkillisiä tapauksia, jolloin vanhemmalla henkilöllä ei ole aikaa selittää käskyjänsä, ja lapsen tulee siinäkin tapauksessa totella, vaikkei voisikaan täysin ymmärtää syytä, mutta silloinkin on aina jälestäpäin annettava lapselle selitys.

Taitamattomat vanhemmat ja opettajat usein tekevät sen erehdyksen, että vaativat tottelemista syytä ilmottamatta — he odottavat lapselta joka hetki ja joka tilassa enkelin kärsivällisyyttä ja pyhyyttä, jota heillä itselläkään ei suinkaan ole. He eivät ole vielä käsittäneet, että kovuus lasta kohtaan aina on sekä ilkeyttä että täydellistä typeryyttä, koskei se koskaan voi olla tehokkain tapa saada aikaan toivottua tulosta.

Tapahtuu usein, että lapsen viat ovat suorastaan seurauksia siitä, että häntä on luonnottomalla tavalla kohdeltu. Kun hän on vähän hermostunut ja herkkätuntoinen, huomaa hän aina tulevansa väärin käsitetyksi ja saavansa moitteita ja rangaistuksia rikkomuksista, joiden häpeällisyyttä hän ei lainkaan käsitä. Onko esim. ihmettä, että kun koko ilmapiiri hänen ympärillään on täynnä vanhempien ihmisten petosta ja vääryyttä, hänkin joskus pelon houkuttelemana tulee valehdelleeksi? Sellaisessa tapauksessa synnin karma lankee raskaana niille, jotka rikoksellisella kovuudellaan kurittavat heikkoa ja kehkiämätöntä olentoa siitä, mitä hänen on miltei mahdotonta niissä oloissa välttää. Jos me odotamme totuutta lapsiltamme, niin meidän ennen kaikkea tulee itse ajatella totta yhtä hyvin kuin puhua totta ja toimia totuuden mukaan. Muuten emme voi toivoa olevamme kylliksi voimakkaat pelastamaan lapset siitä petoksen merestä, joka heitä joka puolelta ympäröi. Mutta jos me kohtelemme heitä järkevinä olentoina — jos kärsivällisesti ja täydesti selitämme, mitä heiltä pyydämme, ja näytämme, ettei heillä ole mitään pelättävää meidän puoleltamme (sillä „täydellinen rakkaus karkottaa pelon") — silloin meillä ei tule olemaan vaikeuksia vilpin suhteen.

Omituinen mutta hyvinkin tavallinen harhaluulo — kenties jäännös niiltä ajoilta, jolloin tämä maa syntiensä pal-

kaksi huokaili puritanismin [1]) kamalan hirmuvallan alaisena — että nim. lapset eivät voi koskaan olla hyviä, jolleivät ole onnettomia, että heitä täytyy töykkiä joka käänteessä, ettei millään muotoa saa sallia heidän tehdä mitään oman päänsä jälkeen, koska he aina jos jäävät omaan varaansa huvittelemaan, ehdottomasti ovat hurjimman pahankurisuuden tilassa! Kuinka mieletön ja kauhistuttava tämä oppi onkin, niin siitä on vielä jälellä monta erilaista ilmennystä ja se on syypää suureen määrään julmuutta ja tarpeetonta kärsimystä, jota kevytmielisesti saatetaan pikkusille, joiden ainoa rikos oli se, että olivat ihan luonnollisia ja onnellisia. Epäilemättä luonnon tarkotuksena on, että lapsuus olisi onnen aika eikä meidän tule säästää vaivojamme tätä toteuttaaksemme, sillä tässä niinkuin kaikessa, jos luontoa poljemme, teemme sen omaksi vahingoksemme.

Lapsia käsitellessämme on meille hyväksi avuksi muistaa, että hekin ovat minuuksia, että heidän pienet ja heikot fyysilliset ruumiinsa ovat vain tilapäisseikkoja ja että me todellisuudessa kaikki olemme jotakuinkin saman ikäisiä. Meidän tehtävämme on kehittää ainoastaan sellaista, mikä tulee avuksi heidän minälleen — mikä sopii sille paremmaksi työaseeksi. Kauan sitten, atlantilaisen sivistyksen kulta-aikoina, tunnustettiin opettajaviran tärkeys niin täydesti, ettei ketään laskettu lasten opettajaksi, joka ei ollut harjaantunut selvänäkijä ja kykenevä näkemään oppilastensa uinuvat kyvyt ja mahdollisuudet, sillä hän silloin saattoi järkevästi työskennellä siten, että kunkin lapsen hyvät kyvyt saivat harjotusta ja pahat poistettiin.

Kuudennen rodun kaukaisessa tulevaisuudessa tullee tämä vielä kerran uudistumaan, mutta se aika on vielä etäinen, ja meidän on tehtävä parastamme epäsuotuisemmissa oloissa. Epäitsekäs rakkaus on ihmeellinen intuitsionin herättäjä ja niille, jotka totisesti rakastavat lapsiaan, ei ole vaikeata käsittää heidän tarpeitaan. Tarkka ja uuttera tarkkaavaisuus suopi heille, vaikka se kysyykin suurta vaivaa, vähän sensuuntaista selvänäköisyyttä, mikä oli heidän esi-isillään Atlantiksen mantereella. Ainakin ansaitsee vaivaa yrittää, sillä kun kerran ymmärrämme suuren vastuunalaisuutemme lapsiin nähden, niin emme pidä mitään työtä liian suurena voidaksemme paremmin täyttää velvollisuutemme.

---

[1]) „Puritanismi", „puhtaus" oli Stuartien aikana Englannin kirkossa syntynyt ankara, ahdasmielinen, tekopyhä suunta, jollainen kyllä Suomessakin on ollut ja on monessa „heränneitten" piirissä. Suom.

Lopuksi on vielä sanottava sananen uskonnonopetuksesta. Monet seuramme jäsenet tuntevat kyllä, että heidän lapsensa tarvitsevat jotakin sille tilalle, minkä tavallisessa koulussa täyttää uskonnonopetus, mutta he ovat huomanneet miltei mahdottomaksi esittää teosofiaa heille sellaisessa muodossa, että se olisi tajuttavissa. Muutamat ovat vielä sallineet lastensa läpikäydä tavallisen vanhan raamatunlukukurssin ja sanovat, etteivät he osanneet muuta tehdä, ja että vaikka paljon tuosta opetuksesta oli silminnähden epätotta, niin voitaisiin sitä jälkeenpäin oikaista. Tämä menettely ei kuitenkaan ole puolustettavissa, kenenkään lapsen ei pitäisi tuhlata aikaansa semmoiseen, josta sen myöhemmin pitää oppia irrottautumaan. Jos kristinuskon todellista sisäistä merkitystä lapsillemme voitaisiin opettaa, olisi se hyvä, sillä se luonnollisesti olisi puhdasta teosofiaa, mutta valitettavasti koulujemme opetus ei käy laisinkaan tähän suuntaan.

Mutta itse asiassa ei ole niinkään vaikeata saattaa teosofian suurenmoisia totuuksia lastemme käsitettäviksi. Tietysti on turhaa aluksi heitä vaivata pyörillä ja roduilla, „kuupitreillä“ ja „manasaputroilla“, vaikka kaikki tämä aikanaan voikin olla erinomaisen mielenkiintoista ja arvokasta; sillä ei kuitenkaan ole paljon merkitystä käytännöllisen siveellisyyden pyrkimyksessä. Sitävastoin voidaan helposti pienen lapsenkin ymmärrykselle selvittää niitä suuria siveellisiä totuuksia, joihin koko maailmanjärjestyksemme perustuu. Mikä on sisällykseltään yksinkertaisempaa kuin ne kolme totuutta, jotka Sensa lausuu „Valkoisen Lootoskukan Tarinassa“?

„Ihmisen sielu on kuolematon ja sen tulevaisella kasvulla ja loistolla ei ole ääriä.

Elämääsuova perusta asuu meissä ja ulkopuolellamme, on kuolematon ja ikuisesti siunauksellinen, ei kuulu, ei näy, ei maistu, vaan on sen ihmisen havaittavissa, joka haluaa havaita.

Jokainen ihminen on itselleen ehdoton lainsäätäjä, kunnian tai kurjuuden jakaja — oman elämänsä, palkintonsa ja rangaistuksensa päättäjä ja ratkaisija.

Nämä totuudet, jotka ovat yhtä suuria kuin elämä itse, ovat yhtä yksinkertaisia kuin yksinkertaisin ihmisjärki. Ravitse niillä nälkäisiä.“

Vielä lyhyemmin ja yhtenäisemmin me voisimme näitä ilmaista sanomalla: „Ihminen on kuolematon, Jumala on hyvä, niinkuin kylvämme, niin saamme korjata“. Varmaankaan ei mikään lapsistamme voi olla kykenemätön käsittämään näitä yksinkertaisia aatteita pääpiirteissään, vaikka he

vanhemmiksi tultuaan saanevatkin vuosikausia kuluttaa oppiakseen enemmän niiden täyden merkityksen äärettömyydestä. Opeta heille tuo vanha suuri lause: „kuolema on elämän portti“ — ei siis mikään kauhistuttava onnettomuus vaan ainoastaan yksi askel kehityksen tiellä ja tervetullut askel. Opeta heitä elämään ei itseään vaan muita varten — vaeltamaan maailmassa ystävinä ja auttajina, vakavasti rakastaen ja kunnioittaen ja vaalien kaikkia eläviä olentoja. Opeta heitä iloitsemaan nähdessään muiden onnea ja sitä auttaessaan, eläinten, lintujen onnea niinkuin ihmistenkin. Opeta heille, että tuskan tuottaminen mille olennolle tahansa aina on paha teko eikä koskaan voi olla miksikään arvoksi tai huviksi ajattelevalle ja sivistyneelle ihmiselle. Lapsen myötätunto herää niin helposti ja hän iloitsee kaikesta toiminnasta niin suuresti, että hän heti on valmis sille aatteelle, että pitää koettaa auttaa eikä koskaan loukata ympärillä olevia eläimiä. Häntä pitäisi opettaa ottamaan vaarin, missä apua tarvitaan, olkoon se ihminen tai eläin, ja heti täyttämään tarpeen mikäli suinkin hän kykenee.

Lapsi pitää siitä, että sitä rakastetaan, ja tahtoo olla suojelija ja näitä molempia tunteita voidaan käyttää hyväksi kun häntä opetetaan kaikkien olentojen ystäväksi. Hän oppii helposti ihailemaan kukkia kasvavia eikä tahdo niitä huolimattomasti noukkia ja taas muutama hetki myöhemmin viskata pois tiepuoleen. Ja noukkimisen hän tekee varovasti, niin ettei itse kasvi loukkaannu, hän säilyttää ja hoitaa näin noukitut kukat eikä hänen retkensä yli ketojen ja metsien jätä jälkeensä lakastuvia kukkasia ja maasta revittyjä kasveja.

Älkää myöskään unohtako, että lapsen fyysillinen harjottaminen on erittäin tärkeätä ja että vahva, puhdas, terve ruumis on välttämätön sisällä kehittyvän sielun täydelliseksi ilmaisijaksi. Opeta lapselle alusta pitäin fyysillisen puhtauden erinomainen tärkeys, niin että hän tottuu pitämään jokapäiväistä kylpyä yhtä tähdellisenä osana elämässä kuin jokapäiväistä leipää. Katso, ettei hänen ruumiinsa koskaan tule saastutetuksi sellaisilla nykyajan raakalaismaisilla likaisilla aineilla kuin lihalla, alkoholilla ja tupakalla. Katso, että hänellä aina on tarpeeksi päivänpaistetta, raitista ilmaa ja liikuntoa. Näin hän on kasvava puhtaaksi, terveeksi ja onnelliseksi ja näin hankitte huostaanne uskotulle sielulle kotelon, jota sen ei tarvitse hävetä, ja käyttöneuvon, jolla se voi saada korkeinta ja parasta, mitä fyysillinen maailma tarjoo — jota se voi käyttää aseenaan jaloimpaan ja pyhimpään työhön.

Kun vanhin opettaa lastaan, on hän myöskin velvollinen tässä niinkuin muussakin itse asettumaan esimerkiksi ja lapsi täten sivistää vanhempiaan itse sivistyessään. Linnut ja perhoset, kissat ja koirat, kaikki ovat hänen ystäviään ja hän iloitsee niiden kauneudesta eikä tahdo niitä hätyyttää ja tappaa. Näin kasvatetut lapset varttuvat miehiksi ja naisiksi, jotka tuntevat paikkansa kehityksessä ja työnsä maailmassa, ja kukin heistä tulee uudeksi inhimillisyyden voimakeskustaksi, joka vähitellen muuttaa ihmisen vaikutuksen kaikkiin alempiin olioihin.

Jos me näin kasvatamme lapsiamme, jos me olemme tarkkaavaisia niiden parissa, niin täytämme jalosti vastuunalaisuuttamme ja siten edistämme suurta kehitystyötä, me teemme velvollisuutemme, ei ainoastaan lapsiamme kohtaan vaan koko ihmiskuntaa — ei ainoastaan heidän minuuksiaan kohtaan vaan kaikkia vielä syntymättömiä miljoonia kohtaan.

C. W. Leadbeater.

MIKSI USKON TEOSOFIAAN?

II.

Siksi, että se sovittaa äärimmäiset vastakohdat kuten „heikkouden“ ja „väkevyyden“, „köyhyyden“ ja „rikkauden“, „kylmän järjen“ ja „herkän tunteen“, „tyhmyyden“ ja „viisauden“, „saastaisuuden“ ja „puhtauden“ j. n. e.

Moni vakavasti ajatteleva ihminen, esim. Annie Besant, on aikanaan kompastunut nykyisessä elämässä aina esiintyviin vastakohtiin. Annie Besant kysyi huolestuneena itseltään ja tuttaviltaan, oliko Jumala hyvä salliessaan esim. hänen oman pienen lapsensa pitkät ajat kärsiä hirveitä sairauden-tuskia. Moni yhtä vilpitön ja rehellinen ihminen tekee saman kysymyksen tänä päivänä, saaden hyvin erilaisia vastauksia.

Henkilöt, jotka ovat tehneet elämäntyökseen yhteiskunnallisen kurjuuden ja kärsimyksen poistamisen, kysyvät „pyhän vihan“ valtaamina:

„Jos on Jumala olemassa, jos maailmaa todellakin johtaa korkeampi äly, niin miksi on niin hirvittävää kärsimystä olemassa? Mitä johdonmukaisuutta voi olla siinä, että toiset

rypevät ylellisyydessä, toiset nääntyvät puutteihinsa? Voiko edes keskinkertaisen oikeudentunnon kannalta pitää viisaana sellaista maailmataloutta, että toisille kasataan rikkautta ja tietoja, joita he käyttävät muitten sortamiseen, toisilta taas pidätetään välttämättömimmätkin ihmisellisen elämän tarpeet?"

Ei kukaan ajatteleva ihminen voi kieltää, että asianlaita on juuri tällainen tänä päivänäkin. Mutta mistä saadaan apua? Keneltä ja keiltä on kysyttävä neuvoa?

Jos käännymme tavallisiin kristittyihin, niin he vastaavat:

„Jumala koettelee ihmisiä. Näitten tulee olla kärsiväisiä ja tyytyä osaansa toivossa, että kaikki heidän kärsimyksensä palkitaan taivaassa?

Uusimman kuosin mukaiset materialistit vastaavat:

„Köyhälistön on liityttävä yhteen taistelemaan riistäjiä, anastajia ja verenimijöitä vastaan. Sorrettujen on taisteltava sortajia vastaan, kunnes ovat nämä voittaneet ja saaneet kaikille tasaiset ihmisoikeudet."

Kumpaa neuvoa on seurattava?

Ei kumpaakaan yksinomaan vaan molempia yhtä paljo. Kumpikin on näet samalla kerralla sekä „oikea" että „väärä". Kristittyjen pahin „virhe" on se, että he kuvittelevat äärimmäistä Jumaluutta persoonalliseksi olennoksi. Tällainen usko vie omaajansa eksytyksestä toiseen. Se ei kestä edes heidän oman ajatusoppinsa arvostelua. Jos näet köyhät, kurjat ja kärsivät palkitaan taivaassa, niin pitäisi Jumalan puolueettomuuden vaatia, että niiltä, jotka nauttivat yllinkyllin „tämän elämän hyvyyttä", kiellettäisiin taivas kokonaan. Mistäpä heidät siellä palkittaisiin, koska ovat saaneet „hyvänsä" tässä elämässä? Mutta välttääkseen oman logiikkansa vangeiksi joutumista ovat kristityt tehneet itselleen takaovia, joista pujahtavat tarpeen tullen ulos. He sanovat, ettei rikkaus ketään „kadota", kunhan ei sen omistaja vaan kiinnitä siihen „sydäntään". Toisaalta ei köyhyys ketään „pelasta", jos köyhä tekee syntiä eikä ota vastaan „Jumalan armoa". Mutta Jeesuksenhan sanotaan sanoneen:

„Missä tavaranne on, siellä on myös sydämenne". Toisessa paikassa kerrotaan hänen sanoneen, että rikkaan on työläs — ei siis mahdoton — tulla taivasten valtakuntaan. Kolmannessa paikassa sanotaan hänen kehottavan rikasta nuorukaista, joka kysyi häneltä neuvoa, miten saisi aikakaudellisen elämän, myymään kaikki mitä hänellä oli, antamaan tavaransa vaivaisille ja seuraamaan mestari Jeesusta.

Jos eivät rikkaat jaksa eivätkä tahdo näin menetellä, on heidän autuusasiansa arveluttavalla kannalla. Papitkin saarnaavat „virkansa puolesta“ rikkautta vastaan, mutta monet heistä kirkosta palattuaan antavat kovia sanoja „pyytäjille“, kehottaen näitä tekemään työtä, vaikka ei sitä ole saatavissakaan. Miksi eivät edes papit anna kaikkea „maallista tavaraansa“ köyhille. Voisivathan he itse tehdä muuta työtä, ja jos eivät siten saisi riittävästi elintarpeita, lisäksi kerjätä. Kerjuulla olevaa pappia autettaisiin aina paremmin kuin tavallisia pyytäjiä.

Rikkaan, joka mahdollisesti voisi koko nimellisestä omaisuudestaan luopumattakin päästä taivaaseen, olisi annettava „almuja“ niin, ettei „vasen käsi tietäisi, mitä oikea tekee“, s. o. salassa ja vielä siinä tietoisuudessa, ettei tee muuta kuin velvollisuutensa. Jos eivät he „almuja“ jakaessaan näin tee, vaan sallivat maailman tietää lahjotuksensa, saaden siten tunnustusta, korjaavat he „palkkansa“, s. o. ihmisten kiitoksen tässä elämässä ja jäävät osattomiksi taivaasta.

Hyvillä rikkailla kristityillä ei siis ole muuta valintaa kuin joko luopua kaikesta omaisuudestaan, tehdä hyvää salassa tai mennä „iankaikkiseen kadotukseen“. Mutta pappi voi vakuuttaa rikkaan kristityn pohatan — tämän „ruumissaarnaa“ pitäessään — menneen taivaaseen, vaikka ympäristöllä tiedetään, ettei hän ole kumpaakaan edellistä ehtoa täyttänyt!

Materialistien neuvo on yhtä huono. He sanovat, että väkivalta synnyttää väkivaltaa. Kun he toisaalta väittävät, etteivät vallanpitäjät luovu oikeuksistaan muuten kuin pakolla, niin he tuomitsevat oman ohjelmansa. Pakko on tietysti väkivaltaa. Työlakko on uhittelua, joka kuuluu samaan luokkaan kuin työnsulkukin. Jos köyhälistö pakolla saa vallan käsiinsä, niin entisten kukistettujen sortajien jälkeläiset „historian pyörän“ vierähtäessä taas „pyhän vihan“ innostamina nousevat taisteluun silloisia sortajiaan — kukistustyön tehneitten jälkeläisiä — vastaan. „Ympäri käydään, yhteen tullaan“, sanoo sananlasku.

Vai eikö nykyajasta voitaisi poimia esimerkkejä, jotka osottaisivat, että varoihin päässeistä köyhistä tulee köyhien sortajia? Heidän harjottamansa sorto tietysti suhtautuu siihen valtaan, jota voivat käyttää.

Joka „kapitalistien“ kannalle asettuen uskaltaa „puolustaa“ näitten menettelyä, hän on sosialistien mielestä „nukutussaarnain“ pitäjä. Joka taas köyhälistön kannalle asettuen „puolustaa“ sosialisteja, hän on kapitalisteista „jumalaton ja

törkeä". Ja sosialistien leirissä vainutaan „kavaltajia" ja „hännystäjöitä" yhtä hyvin kuin kapitalistien leirissä niitä, jotka kallistavat korvansa „proletariaatin" asialle. Siis kaksi sotajoukkoa vastatusten! Kun sota on veretön, on se sitä turmiollisempi. Elämässä tappiolle joutumista pitävät kristillisyyden parhaat tyypit yhtä kurjana kuin materialistienkin. Kuolema on molemmista parempi kuin „häpeällinen" elämä.

Miksi kristityt „kapitalistit" vastustavat köyhälistön vaatimuksia, koska kerran „Jumalan sanassa" puhutaan niin voimakkaasti köyhien eduksi? Mutta miksi toisaalta materialistiset sosialistit antautuvat vaivaloiseen, epävarmaan taisteluun itsensä ja jälkeläistensä tilan parantamiseksi, vaikka tietävät, että elämä on lyhyt? Eivätkö köyhälistön joukkoitsemurhat pelastaisi kärsiviä pikemmin kuin taistelu kapitalisteja vastaan? Eikö silmänräpäyksellinen kuolema, jos sitä kerran seuraa tajuttomuus, pimeys ja lepo, olisi parempi kuin pitkäaikainen kärsiminen?

Materialistiset sosialistit vastaavat, että köyhälistöllä on yhtä hyvä elämisoikeus kuin kapitalisteilla. Mutta kapitalisteilla on mielestään myös oikeus elää omien vaatimustensa mukaan. He ovat niin kasvatettuja ja elävät ympäristössä, joka on luonut ja edelleen pitää vireillä tällaista oikeustajuntaa. Tämä kapitalistinen oikeustajunta olisi saatava muuttumaan ja se muuttuukin. Kun kapitalismi on jossakin muodossa aikansa elänyt, rupeaa se potemaan kuolemantautia. Samaan aikaan herää sen muodollinen kukistaja, esim. nykyaikainen sosialismi. Mutta sisäinen muuttumistarve on samanaikainen kuin ne välineet, joilla muutos näkyväisessä maailmassa pannaan täytäntöön. Syvällisemmän elämänymmärryksen kannalta ei toisen siis tarvitse kärsiä nöyryytystä eikä toisen riemuita ansioistaan.

Teosofia sovittaa kaikki näennäiset vastakohdat keskenään. Se kykenee selittämään yhteiskunnallisten vastakohtien ja historian erilaisten virtausten synnyn yhtä hyvin kuin nykyajan tieteilijät päivän ja yön vaihtelun. Meidän ajan materialistit nauravat sille menneen ajan uskolle, jonka mukaan aurinko ja koko tähtitaivas kiersivät maan „laidasta" toiseen. Mutta tällaiset „uskovaiset" eivät tietenkään osanneet selittää, mihin aurinko laskettuaan joutui. Aikamme materialistiset sosialistit pitävät niin selvänä asiana että „lapsikin sen ymmärtää", kuten heillä on tapana sanoa — että päivä ja yö johtuvat maan pyörimisestä „akselinsa" ympäri. Samoin he tietävät, mistä kesä ja talvi, sade ja pouta y. m. fyysillisessä maailmassa huomattavat vastakohdat johtuvat.

Rikkauden ja köyhyyden synnyn sanovat he myös tietävänsä. Rikkaus johtuu rajottamattomasta yksityisomaisuuden hankkimisvapaudesta. Yksityisomaisuuden hankkimishalu taas johtuu itsekkäisyydestä. Mutta minä en ole vielä koskaan kuullut materialististen sosialistien puheessa enkä kirjotuksessa yrittävänkään tutkia itsekkäisyyden syitä. Arvattavasti kuuluu tällainen tutkimusala heistä „humpuukin" maailmaan. Mutta selvää pitäisi olla, että itsekkäisyydelläkin on syynsä. Miksi eivät sitten kaikki ihmiset ole yhtä itsekkäitä? Miksi itsekkäisyys toisissa ihmisissä muuttuu suureksi rikkaudeksi? Mistä johtuu esim. sellainen mahdollisuus, että köyhästä „juoksupojasta" paisuu miljonainomistaja, kuten esim. J. D. Rockefellerin on käynyt? Rockefellerin juoksupoikana ollessa oli varmasti satoja muita juoksupoikia, jotka eivät koskaan päässeet edes kohtalaisen omaisuuden omistajiksi, puhumattakaan sadoista miljoonista. Miksi esim. minä, joka olen niin monta kertaa saanut „itsekkään" nimen Helsingin sosialistien tukipylväältä, en ole päässyt varakkaaksi? Olisinhan minä varsin mielelläni tahtonut päästä nykyistä parempaan taloudelliseen asemaan, mutta käytettävänäni olevilla toimintakyvyillä en ole päässyt edes sellaiseen asemaan, että tulisin tyydyttävästi toimeen. Samaan aikaan on naapurillani, joka näyttää koko joukon epäitsekkäämmältä, monta sataa, toisella tuhansia pankissa.

Mistä tosiaan johtuu itsekkäisyys, jota asianhaarojen mukaan ja suotuisain tilaisuuksien tarjoutuessa sopivasti käyttämällä voi päästä rikkaaksi ja muitten sortajaksi? Kristinopista ei löydä tähän kysymykseen vastausta, koska sen mukaan kaikki ihmiset ovat „syntisiä" ja „väärintekijöitä" sekä siis harrastavat omaa parastaan. Mutta materialististen sosialistien pitäisi voida tähän kysymykseen vastata, koska muutamien ihmisten suunnaton itsekkäisyys on nykyään koko ihmiskunnan kirouksena. Kun en kumminkaan ole heidän kuullut enkä nähnyt tähän kysymykseen vastaavan, niin minä teosofisen viisausopin kannalta vastaan siihen.

Itsekkäisyys johtuu siitä, että itsekkäänä pidetty ja itsekkäästi muitten harkinnan mukaan toimiva ihminen on nuori sielu, joka verrattain harvoja kertoja on vasta ehtinyt lihaantumaan. Semmoinen sielu pitää aineellisessa elämässä nauttimisen suloisena. Kun hän jossakin edellisessä ruumiselämässä on nähnyt ja kokenut, kuinka häntä varakkaammilla ihmisillä oli tilaisuus „nauttia elämästä", etu, joka häneltä itseltään puuttui, alkoi hän näitä kadehtia ja unelmoi sekä toimi silloisten kykyjensä mukaan siihen suuntaan, että saisi enemmän

aineellista omaisuutta. Hänen ei onnistunut päästä varakkaaksi, mutta vähiäkin varoja piti hän suuressa arvossa sekä kantoi mielessään rikkauden ihannetta. Hän kuoli, kuten muutkin ihmiset. Mutta jälleen ihmiseksi synnyttyään sai hän sitä, mitä edellisessä elämässä niin kiihkeästi oli halunnut. Hakematta tarjoutui hänelle tilaisuuksia saada omaisuutta. Tämä henkilö oli silloin tällöin tehnyt pieniä hyviätöitä. Ne henkilöt, jotka hän täten oli saattanut hyvälle mielelle, huokuivat hänelle kiitollisuutta. Puolueeton luonto muutti nämä kiitollisuudentunteet — hänen oman sisäisen rikkaaksipääsemistyönsä ollessa päätekijänä — kiinteäksi aineelliseksi omaisuudeksi. Utukuvista ja „ilmalinnoista“ tuli fyysillisen tason elämän mukainen „todellisuus“.

Mutta luonto tahtoo opettaa ja kehittää kaikkia olioita. Jos tämä henkilö käyttäisi nykyisen rikkautensa epäitsekkäästi, ei hän saisi seuraavassa lihaantumisessaan kärsiä. Mutta kärsimys on ainoa tajuntakeskuksien opettaja. Sama puolueeton luonto, joka vastasi tämän henkilön pyrkimyksiin antamalla hänelle rikkautta, kehottaa häntä tässä elämässä käyttämään rikkauksiaan itsekkäällä tavalla, jotta hän seuraavassa elämässä saisi kärsiä, ja jotta hänessä vähitellen heräisi halu pyrkiä saamaan sellaista omaisuutta, jonka omistajana hän voisi ja tahtoisi toimia muitten eduksi suuremmassa määrässä kuin ennen.

Itsekkäisyys on persoonallisen elämän halua. Mutta kun materialistien tajunta ei enempää kuin kristittyjen „uskovaistenkaan“ voi käsittää minkäänlaista muuta tajullista olemassaoloa kuin persoonallista elämää, eivät he luonnollisesti voi mennä itsekkäisyyden juuriakaan hakemaan. Itsekkäisyys on heistä lähtökohta, alkusyy, vaikka se todellisuudessa onkin jo monen syyn ja seurauksen seuraus.

Itsekkäisyys on uhrautuvaisuuden vastakohta. Mutta kukaan ei opi uhrautuvaisuutta nauttimatta kärsimyksen maljasta. Tämän tosiasian tuntevat materialistitkin, vaikka eivät vielä uskalla tehdä sitä järkeilyn ja tutkimuksen esineeksi. He tuntevat „sympatiaa“ toisille sorretuille sentähden, että itse pitävät itsensä sorrettuina. Samallaiset ainekset pyrkivät yhteen. Siis ihan kemiallinen tosiasia!

Ne nykyiset materialistiset sosialistit, jotka suuremmalla tarmolla toimivat kurjuuden poistamiseksi, ovat siis — teosofian valossa — kehittyneempiä ja vanhempia sieluja kuin nykyajan piintyneet kapitalistit. Jossakin seuraavassa ruumiselämässä tulee näitten materialistien vuoro tutkia korkeampaa eli „henkistä“ elämää ja esiintyä tienraivaajina aloilla,

joista eivät nykyään voi uneksiakaan. Se seikka, että he nyt nauravat teosofialle, ei muuta „luonnon lakeja".

Materialistitkin toivovat aikaa, jona tasapuolinen oikeus vallitsisi maan päällä. Tällainen aika tulee, mutta silloin ovat asianomaiset oikeudennauttijat kulkeneet pitkän matkan persoonallisuudesta poispäin. Tuollaisen oikeuden ihannoiminen ja vaatiminen todistaa epäpersoonallisen elämän halua. Se ei enää ole paljasta „kylmää järkeä". Siinä väreilevät jo ylemmästä elämänjärjestöstä taittuneet valovirrat. „Kylmä järki" ei ollenkaan välitä muitten hyvästä. Se ei ole muuta kuin koneellisten keinojen käyttämistä asianomaisen „järkiniekan" oman persoonallisuuden pöyhistyttämiseksi. „Kylmän järjen" tulosta ovat ne nurinkuriset lait, joita nykyisissä sivistysmaissa opetetaan „rahvasta" kunnioittamaan ja „pyhinä" pitämään.

„Kylmää järkeä" voisi hyvin verrata Ranskan vallankumouksessa käytettyyn giljotiniin, minkä terä putosi sen ihmisen kaulalle, joka kulloinkin laahattiin sen alle. Terä ei välittänyt siitä, oliko kaulanomistaja „syyllinen" vai „syytön" vaan katkasi kaulan.

Tunne on yhä enemmän ruvennut pitämään silmällä „kylmän järjen" toimintaa. „Kylmä järki" ei ollenkaan käske tuomaria ottamaan huomioonsa niitä vaikuttimia, jotka ovat rikoksentekijää ohjanneet. Sellaiselle tuomarille on kylläksi siinä, että tietää, missä on se lakipykälä, jonka mukaan rikos tuomitaan. Mutta sekin seikka, ettei tuomari pääse tuomitsemaan läheistä sukulaistaan, osottaa selvästi, että „kylmä järki" ei enää ole yksinvaltijaana nykyisen ihmiskunnan keskuudessa. Kun ajatellaan sellaista aikaa, jona tuomari tuntee kaikki ihmiset läheisiksi sukulaisikseen, niin ei tarvita ollenkaan koko tuomaria enempää kuin nykyajan oikeuskäsitykseen perustuvaa käräjätupaakaan.

Vaikka vastakohdat ovat näennäisesti vieraat toisilleen, ovat ne itse asiassa toistensa välttämättömiä elinehtoja ja täydentäjiä. Toista ei olisi ilman toista. Paavalin annetaan kysyä 2 Kor. 6: 14, 15:ssä: „Mitä oikeudella on vääryyden kanssa tekemistä, tai mitä osallisuutta on valkeudella pimeyden kanssa? Ja mikä sovinto on Kristuksella Belialin kanssa? Taikka mikä osa on uskovaisella uskottoman kanssa?"

Mutta tälläkin raamatunpaikalla on päinvastainen merkitys kuin kirjaimen mukaan uskojat luulevat. Tässähän kysyjä kääntyy viisaudentutkijoihin eikä tavallisiin ihmisiin, joitten mielestä muitten oikeutta on arvosteltava arvostelijan oman persoonallisuuden kannalta.

„Oikeus“ (dikaiosynee, s. o. vakaumuksen määräämä käyttötapa) ja vääryys“ (anomia, laittomuus s. o. tila, jossa tajuntakeskuksella ei ole varmaa, siveellistä käyttötapaa) asetetaan vastakkain verrattavaksi. Nyt on selvää, ettei „elävän Jumalan temppeliksi“ kehittynyt tajuntakeskus enää voi löytää tyydytystään „anomia“ — tilassa, jossa käyttäytyjä ei ole tietoinen vastuullisuudestaan. Kun Paavali puhuu ihmisistä, jotka „ilman lakia tekevät syntiä“ ja „ilman lakia tuomitaan“, niin hän tarkottaa ihmisolentoja, jotka eivät tajunnassaan osaa järkeillä syitten tuottamista seurauksista vaan toimivat koneellisesti himoluonnon eli kaaman opastamina. Se olento, joka toimii himoluonnon ohjaamana, elää vääryydessä“ eli „laittomuudessa“, se taas, joka toimii tajunnassaan selvänä olevan käyttöohjeen mukaan, elää „oikeudessa“. Mutta kumpikin elämistapa ovat luonnon taloudessa yhtä „oikeata“. Niitten erilaisuus johtuu vaan tajuntakeskuksien erilaisuudesta. Vai mistä ollenkaan tiedettäisiin olevan tunnustettua „vääryyttä“, jos ei olisi tunnustettua „oikeutta“?

Tämä „oikeus“ ja „vääryys“ asia selviää vielä paremmin „valkeuden“ ja „pimeyden“ toisiinsa vertaamisesta. Ei tavallinen ihminenkään voi sanoa, että pimeys olisi valkeutta „ala-arvoisempi“. „Pimeys“ virkistää „valkeudessa“ toiminutta olentoa fyysilliselläkin tasolla. Mutta sama „pimeys“, joka houkuttelee fyysillistä ruumista lepoon, avaa sielulle paljoa laajemman toimialan kuin päivänvalo. Kun „pimeyttä“ käytetään rajattomuuden vertauskuvana, vaihtaa se silloin tajunnassamme paikkaa „valkeuden“ kanssa, joka antaa meille tietoa vaan jostakin kokonaisuuden osasta. „Jos se valkeus, joka teissä on, on pimeys“ tulkitsee rajotetun tajuntakeskuksen vähätietoisuutta. Jos se häilyvä tieto, minkä järjen valo meille tarjoaa, on rajattomuuden osa, niin kuinka suurelta sitten kuvastuukaan rajattomuus eli pimeys, jossa Jumala „asuu“, ahtaalle tajuntapiirillemme!

„Kristus ja Belial“ ovat alituisessa vuorovaikutuksessa keskenään. Jos „Kristus“ edustaa „Jumalaa“ ja „Belial“ „perkelettä“, niin on näitten keskinäinen suhde sama kuin „pimeyden“ ja „valkeuden“. H. P. Blavatsky sanoo „salaisessa opissaan“, että Jumala on „ylösalaisin käännetty perkele“ (Demon est deus inversus). Sanokaamme selvyyden vuoksi, että ilmenemätön elämä on „Jumala“ ja ilmennyt „perkele“. Samoin kuin korkeampaan tietoisuuteen heränneessä ihmisessä „liha“ taistelee „henkeä“ vastaan, samaten koko ilmennyt elämä on ikäänkuin sotajalalla ilmenemätöntä vastaan.

„Pimeys“ sopii Jumalan vertauskuvaksi silloin kuin ajatellaan rajattomuutta, „valkeus“ taas silloin kun pidetään silmällä jotakin ilmennystilassa olevaa kokonaiselämän osaa. Samoin sopii „Jumala“ ja „perkele“ vaihtaa keskenään, riippuen siitä, mitä tajuntakeskus milloinkin hapuilee.

Mikä muu viisausopillinen järjestelmä uskaltaa mennä näin „väljille vesille“ kuin teosofinen? Mutta kun „usko ei ole jokamiehen“, s. o. kun joka ihmisellä ei samana ajanjaksona voi olla niin voimakasta tajuntakeskustaa, että uskaltaisi ja haluaisikaan lähteä rajattomuutta samoilemaan, on kaitselmus järjestänyt asiat niin hyvin, että kukin tajuntakeskus saa mittailla elämää kykynsä mukaan, ollen siltä yhtä „oikeassa“ kuin toinenkin.

Onkilierolla, joka makaa kiven alla, on myös maailmansa ja ympäristönsä. Ihmisillä, vaikka he ruumiinpiirteiltään ovat toistensa näköisiä eläimiä, on niin erilainen maailma. Mistä syystä? Siitä, että he ovat heränneet „hyvän“ ja „pahan“ tietoisuuteen. Heissä on toisia, jotka osaavat vertailla vastakohtia ja tietävät ne parillisiksi. Heissä on muutamia, jotka uskaltavat tunnustaa, että kaikki vastakohdat purkautuvat viimein kahteen suureen tekijään, henkeen ja aineeseen, mitkä ovat ikuisessa „avioliitossa“ keskenään.

En tunne muuta maailmankatsomusta, joka henkeni ja järkeni tyydytykseksi kykenisi sovittamaan vastakohdat keskenään. Semmoiseen jättiläistyöhön kykenee yksinomaan teosofia, ja sentähden minä ilolla ja „toivossa pelastettuna“ uskon siihen.

Aate.

„Elämän valaistus.“

Kirjakauppaan on äskettäin suomennoksena ilmestynyt norjalaisen professorin Troels Lundin kirjottama teos „Elämän valaistus“. Tämä kirja on kuvaava ilmaus siitä nykyajan „tieteellisyydestä“, joka kaikkitietäväisyytensä häikäisemänä katsoo taaksepäin historian menneitä aikoja ja mittailee „kehityksen kulkua“ meidän päiviemme kulttuuriin asti. Se näkee, kuinka hitaasti valo on koittanut ihmiskunnalle, kuinka kaikki menneet ajat ovat täynnä taikauskoa, järjetöntä mielikuvitusta ja täydellistä tietämättömyyttä luonnon

yksinkertaisimmista laeista. Oman etevyytensä tunnossa tyytyväisenä antaa nykyajan kulttuuri-ihminen ikäänkuin anteeksi entisajan sokeudelle tuntematta katkeruutta ja selittää suopeasti: Se oli niin luonnollista, he olivat omalta kannaltaan oikeassa.

Tämän „Elämänvalaistuksen" tekijä on tahtonut kuvata ihmiskunnan kehityshistoriaa suurin yleispiirtein aikaisimmista ajoista asti. Hän on ollut löytävinään yhden suuren aatteen, jonka hän on nähnyt kaikkien uskontojen ja maailmankatsomusten punaiseksi langaksi. Se on „usko taivaankappaleisiin" eli astrologia, siis jotakin, jonka suora mahdottomuus on nykyiselle ihmiselle „itsestään selvä".

Ensimäinen uskonto on pelko, usko pahoihin voimiin. Sen yhteydessä on „lapsellinen taipumus olettaa kuolleita esineitä eläviksi ja sieluilla varustetuiksi, osaksi palava halu sovintoon korkeampien voimien kanssa" (s. 2). Seuraava askel on „ihmissuvun suuri nerokas keksintö — se nimittäin, että nukuttu yö ja tuskassa valvottu yö kestävät yhtäkauan ja päättyvät aamuun, jota seuraa päivä". Mikä suurenmoinen keksintö! „Viimeinen huomio oli se, että päivänvalon voima vaihteli pitempien ajanjaksojen kestäessä". Toisin sanoen tässä on se merkillinen hetki, jolloin ihminen ensiksi huomasi vuodenajat! „Kuka synnytti valkeuden? Ei voi olla mitään epäilystä, pääjumalat olivat helposti havaittavat: aurinko, kuu ja kirkkaimmat tähdet. Tähän liittyi myöskin eräät pääkäsitteet: jumalien asunto, valon valtakunta tuolla ylhäällä taivaassa". Siis muka vuodenaikojen keksiminen antoi uskonnolle alun!

Tekijä selittää lennokkaasti, kuinka ensimäinen maailmanselitys kirkastui arapialaiselle „unettomana yönä, kun hän koetti lukea ajan kulkua silloin ainoasta saatavana olevasta kellosta, tähtituikkivasta taivaasta" (s. 36). „Maailma oli juhlakoristeinen sali, jossa jumalat loistivat kuin tulisoihdut" (36). „Näyttämö, missä elämän näytelmä kaldealaisten käsityksen mukaan suoritettiin, oli iso, alapuolisella kellarilla varustettu holvikattoinen huone, jonka laesta seitsemän suurta silmää tirkisteli esiintyjiin, halliten heitä, johtaen heitä kuin pelinukkeja" (46). „Miten kaikki tästä lähtökohdasta laajeni ja selveni . . . Tähteinselitys alotti uuden ja suurenmoisen ajanjakson ihmiskunnan kehityksessä . . . Se on vallottanut kaikki maailman sivistyskansat. Kaikkialla on se leimannut voitetut pyhällä seitsen-luvullansa". Tästä on kuvaava esimerkki viikonpäivät, jotka kukin ovat ammoisista ajoista pyhitetyt eri tähdille ja niiden jumalille, mitkä muu-

ten ihmeellistä kyllä eri kansoilla vastaavat toisiaan — tieteelle selvittämätön mysterio!

Kaiken tekijän kiittelemisen takana on samalla syvä iva noita ihmisraukkoja kohtaan, jotka täydessä todessaan uskoivat mielikuvituksia, mitkä perustuivat ainoastaan päivänvalon ja vuodenaikojen vaihteluun. Tekijä kuvaa lyhyesti eri maitten uskontoja, osottaa, kuinka ne muka riippuvat ilmanalasta ja maaperästä ja osottaa, vahvasti liiotellen, kuinka syvälle juurtunut „taivaankappalten jumaloiminen" niissä on vanhimmasta nuorimpaan asti. Astrologian vaikutus ulottuu nykyaikaan asti, „vieläkään ei ole Europpa voinut hävittää sen jälkiä". Onhan tunnettu, että m. m. uskonpuhdistaja Melankton harrasti astrologiaa, laati horoskooppeja, esim. Luteruksen pojalle ja piti aineesta luentoja, jotka vielä tänä päivänä löytyvät painettuina. „Vieläpä vuonna 1892 ilmestyi Kööpenhaminassa eräs kirja, jossa maan uudemman historian ihan peittelemättä selitetään riippuneen tähtien vaikutuksesta". „Hitaasti valuvat mehut pois vanhoista vakaumuksista." Lohdutukseksi kuitenkin tekijä vakuuttaa, että tämä viimeinen tapaus on vain yksinäinen ilmaus vanhasta taikauskosta, sillä „siitä hetkestä alkaen, jolloin ajatus 8:nnesta taivaasta maailman rajana särkyi pirstaleiksi, on jokaiselle itsestään selvä, että tähteinselitysoppi oli muuttunut paikkansapitämättömäksi" (s. 304). Tällainen sävel on näissä tieteellisissä teoksissa hyvin tavallinen: ensin vaikeroidaan, että pimeyden valta on ollut niin suuri, ja sitten vakuutetaan juhlallisesti, että nyt se ainakin on mennyttä.

Mikä on sitten nykyaikaisen ihmisen „elämänvalaistus"? Siinä on kaksi suurenmoisia pääkäsitettä: maailman ääretömyys ja kehitys. — Siinä kaikki! Muuten on kaikki pimeätä, pimeämpää kuin konsanaan ennen. Se havaitaankin sielutieteellisesti: „Nykyajan maailmankatsomuksessa astuu tuska selvimpänä päivänvaloon . . . Nykyajan ihmisen korkein ja ainoa etuoikeus näyttää olevan oikeus epäillä. Sellaisina hetkinä ei evolutsioniajatus enää auta. Mitäpä se on muuta kuin jumal-ajatus? Pettynyt toive, katkerin syytös maailmaa kohtaan, jossa vastoin tahtoamme olemme elinkautisia vankeja . . . Nykyajan tietoisuus näyttää tässä kohden olevan halkeamaisillaan", mutta se on varustettu „kahdella huomattavalla lahjalla, nimittäin unohtamisen lahjalla ja uskomisen ja toivomisen lahjalla". „Meidän selvin selityskin siitä, mitä me itse olemme, on siis: aistiva olento, joka uskoo ja toivoo ja jolla on kyky unhottaa". „Ja mitäpä

vahinkoa on huomatessamme, että uskoa ja toivoa ei kenties minkäänlainen ulkonainen todellisuus vastaa? Me uskomme kuitenkin. Jos usko ja toivo meiltä riistetään, kasvavat ne uudelleen samalla kuin unohdus auttaa haavan parantumista" (s. 314).

Siinä seisoo nykyajan ihminen revittyään alas kaikki entisyyden „taikauskot", seisoo alastomana vilusta väristen ja melkein ivallisesti kehottaa itseään: „Usko kuitenkin, vaikkei ole mitään uskottavaa!" Kuinka kylmää, kuinka autiota, kuinka pimeätä on täällä ihmiskehityksen huipussa! Ei edes „peiton lievettäkään" ole kohotettu olemassaolon salaisuuden edestä (s. 321). „Onko elämä sattuman työtä vai rakkauden synnyttämää? — kumpikin yhtä käsittämätöntä!" Ja tulevaisuus on yhtä toivoton: „On mahdollista, ettei ihmiskunta koskaan saa vastauksia kysymyksiinsä . . . Alinomaa vaihtelevat vastaukset synnyttävät alinomaa vaihtelevan elämänvalaistuksen".

Tähän synkkään säveleeseen loppuu kirja. Onko lukijan elämä tullut valoisemmaksi? Vai olisiko ehkä mahdollista, ettei tämä äärimmäinen tietämättömyys ja epäusko olisikaan ihmiskehitykseu huippukohta? Olisiko mahdollista, että nämä, jotka niin nöyrästi puhuvat täydellisestä tiedottomuudestaan, ovatkin siksi ylpeitä tiedoistaan, etteivät tahdo ottaa valoa vastaan, vaikka se jo olisikin heidän edessään? Eli oikeammin takanaan, sillä juuri se seikka tekee tiedemiehelle niin vaikeaksi löytää suuria totuuksia, ettei hän tahdo antaa ihmiskunnan traditsioneille arvoa, ettei hän tahdo myöntää entisaikojen ihmisille tervettä järkeä, havaintokykyä ja luonnon lakien tuntemusta. Hän luulee, että koska hänellä on hallussaan kaikki (?) säilyneet kirjatiedot ihmiskunnan historian eri ajoilta, on hänellä myöskin kaikki viisaus, mikä entisajan ihmisillä on ollut.

Tämä on suunnaton erehdys. Jos otetaan mikä muinaisaikainen suurteos tahansa, intialaisten Veda, buddhalaisten Tripitaka, juutalaisten Biblia, Kreikkalaisten Homeron tai Orfeuksen laulut, germaanien Edda tai suomalaisten Kalevala, ei paljaalla lukemisella kukaan voi päästä niiden todellisen sisällyksen ja merkityksen perille. Ei myöskään teoretisella ajattelulla kuka tahansa niitä ymmärrä vaan ne kirkastuvat ainoastaan niille, jotka jo entisissä ruumistuksissa ovat niitä tunteneet. Aivan alusta loppuun asti ne ovat täynnä mitä hirveintä „taikauskoa" — kertomuksia jumalihmisistä, näkymättömistä maailmoista, ihmeistä j. n. e. Näiden kirjojen sepittäjät ovat siis oppineen mielestä olleet aja-

tuskyvyssään vain lapsia meikäläisten ihmisten rinnalla — ja kuitenkin lienee asianlaita päinvastainen.

Tarkempi tutkimus on huomaava, että kaikilla „taikauskoilla" on pohjansa todellisuudessa, että ne ovat saaneet alkunsa *tiedosta*, joka on muuttunut *uskoksi* ja muodolliseksi, vääristyneeksi tempuksi siirtyessään viisailta perinnöksi tyhmille. Esim. astrologia — hyvä esimerkki: olkoon sen piirissä harjotettu kuinka paljon petosta, olkoon sen yhteydessä ollut kaikenmoisia kummallisia luuloja aikojen kuluessa — sen totuus pysyy ja sen tunteminen uusiutuu yhä selvempänä ajasta aikaan. Meidän päivinämme on astrologia yhtä suuressa vauhdissa kuin konsanaan ennen, paljon enemmän kuin esim. 50 tai 100 vuotta sitten. Mitä älykkäimmät ja sivistyneimmät henkilöt sitä harjottavat ja yhä vielä on sillä tieteellä se „erinomainen onni, että se *sattuu* onnistumaan". Old Mooren astrologista almanakkaa vuodeksi 1909 on nyt jo painettu 500,000 kappaletta — niin suuri on ainakin astrologian uskojien ja kannattajien luku. Kun Troels Lund syvästi kummastellen puhuu eräästä v. 1892 — 15 vuotta sitten! — ilmestyneestä astrologisesta kirjasta, ikäänkuin se olisi ainoa laatuaan tätä nykyä, osottaa se aivan naurettavaa tietämättömyyttä aikansa virtauksista. Mutta kun ottaa huomioon, että tämän ilmiön tunnustaminen panisi hänen kauniin oppirakennuksensa romahtamaan, on tämä hänen todellinen tai teeskennelty tietämättömyytensä ymmärrettävissä.

Minkä johtopäätöksen voimme nim. tehdä, jos katsomme tätä tosiasiaa suoraan silmiin? Että nykyajan tiede ei ole ihmistiedon loppumäärä, kaukana siitä. Me ihmiset emme ole niin onnettomassa asemassa, että meidän täytyisi odottaa, kunnes teleskoppi löytäisi jonkun jumalallisen ihmistä ylemmän olennon, niinkuin Häckel puhuu. Me voimme vaikutuksista huomata, että löytyy kaikenlaatuisia järkivoimia ohjaamassa maailmaa ja ihmiselämän tapahtumia — eli oikeammin on voima yksi ja yhtenäinen, vaikka sen toimeenpanijat ovat moninaisia. Juuri astrologia auttaa meitä tämän oivaltamiseen. Ja aivan yhtä „luonnoton ja mahdoton" oli astrologia entisille ihmisille kuin nykyisille — se ei suinkaan pälkähdä kenen rauhattoman uneksijan päähän tahansa. On aivan mahdotonta selittää, kuinka astrologian monien ihmeellisten lakien keksiminen olisi saattanut tapahtua historian alkuaikoina, jollei ihmiskunnassa silloin olisi ollut suuria Viisaita, jotka nyt elävät näkymättömissä. Heidän opettamaa tiedettä on aina pitkin matkaa koetettu

vääristellä, käyttää itsekkäisiin tarkotuksiin, pilkata ja tuomita, mutta kukaan ei ole vielä yrittänyt tosiasiain nojalla todistaa sitä vääräksi. Eli oikeammin: kaikki jotka tosissaan ovat sitä yrittäneet, ovatkin lopulta tulleet siitä vakuutetuksi s. o. huomanneet, että ensinnäkin kunkin ihmisen luonne riippuu siitä henkisestä ilmapiiristä, joka hänen syntymähetkellänsä vallitsi maan päällä, ja toiseksi, että aurinkokuntamme tähtien takana on henkisiä voimia, jotka ohjaavat tapahtumia ja ylläpitävät sopusointua ja järjestystä.

Ja tämä on vain yksi puoli ihmiskunnan salatusta viisauden aarteesta, joka tuodaan ilmoille aina sitä myöden kuin sitä tarvitaan. Kuinka mitättömät ovat nykyajan tieteen „keksimät" suurimmat totuudet — kehitys ja maailman ääretömyys! Kuinka yksipuolisesti ja vaillinaisesti niitä käsitetään! „Maailma on ääretön" merkitsee muka, että avaruutta, tilaa on loppumattomiin, vaikka hyvin yleinen mielipide tiedemiesten kesken on se, että *tähti*maailma on rajotettu. Mutta ajatus paikan ulottuvaisuudesta joka suuntaan ei ole siveelliselle tunnolle läheskään niin tärkeä kuin se ajatus, että maailma on tässä kohdassa, tällä paikalla rajaton *sisäänpäin*. Ja sitä tiede ei vielä ole tunnustanut, vaikka se alkaa sitä haparoida arasti ja epäilevästi. Maailma maailman sisällä — liian rohkea ajatus tavalliselle nykyajan ihmiselle aivan niinkuin paikan rajattomuus oli liian rohkeata keskiaikalaiselle. Ja kuitenkin on kerran siihen tultava ja silloin merkitsee jotakin rajattomuus!

Entäs toinen totuus — kehitys — sitäkin käsittää tiede hyvin hämärästi. Että ihmisessä piilee siemen, joka sisältää koko maailmanavaruuden kehitysmahdollisuudet, ja että tätä siementä ei voi mikään voima tyhjäksi tehdä — se olisi totinen ylentävä kehityksen ajatus. Se tavallinen aate, jota tekijä ajaa takaa, että ihmiskunta kehittyy tiedossa ja viisaudessa, se synnyttää monenlaisia väärinkäsityksiä ja erehdyksiä, se ei voi *yksinään* antaa minkäänlaista valaistusta historiaan. Ihmiskunta luonnollisesti kehittyy, mutta sadoissatuhansissa vuosissa sen verran, mitä tekijä luulee tapahtuvan tuhansissa vuosissa. Eikä kehitys tapahdu suoraviivaisesti vaan pitkissä kaarissa. Milloin on toinen ihmisrotu aallon harjalla, milloin toinen, milloin yksi ajatussuunta, milloin toinen. Maailma ei ole niin yksinkertaisesti kokoonpantu kuin evolutsionisti arvelee. Mikään kehitysmuoto ei kuulu yksinomaan yhdelle ajalle, vaan meidän aikanamme ovat olemassa kaikki vanhat uskot ja meidän aikamme tiedot ovat olleet jo ammoisina aikoina viisasten käytettävissä.

Kehityksen rinnalla on toinen suuri totuus: ikuisen elämän samaisuus ja yhdenaikaisuus ja meidän kaikkien yhteys sen kanssa. Yksilö ei ole sidottu ajan vierivään virtaan. Hänen saatavissaan on milloin tahansa korkein totuus, kun hän vaan valmistuu sitä vastaan ottamaan. Löytyy suuri „Vihittyjen valkoinen veljeskunta", joka pitää huolta siitä, ettei mikään aika jää vaille sitä valoa, minkä se tarvitsee, ettei mikään kansa, mikään yksilö ole pakotettu kulkemaan kuin orpo ohjauksetta, vaan alimmasta edustajastaan korkeimpaan näkymättömään saakka on ihmiskunta elävä kokonaisuus, suuri veljeskunta, jossa toinen auttaa toista ja itse saa toiselta apua. Näin on tapahtunut aina ja nykyaika on vain sen kautta merkillinen, ettei nyt enemmistö tunnusta tätä ohjausta vaan suurella kammolla ja ylenkatseella kohtelee sitä uskoa, että ihmisen yläpuolella olisi suurempia ja pienempiä järkivaltoja, herrauksia, „trooneja", pääenkeleitä y. m. joista esim. uudessa testamentissä niin paljon puhutaan. Sentähden on astrologiakin olevinaan niin saastaista, ettei sitä tervejärkinen uskalla lähemmin tutkia.

Olen pitemmälti tahtonut tästä teoksesta puhua, jottei yksikään, joka vähitellen alkaa herätä ajatteluun, luulisi, että tämä tieteellinen „elämänvalaistus" sisältää „puhtaan totuuden". Se ei ole itse asiassa sen objektivisempaa kuin mikä muu haaveilu tahansa. Paljon olisi muistutettavaa tekijän yksityiskohtaisiin selvityksiin henkisestä kehityskulusta. Materialistina hän selittää Jeesuksen ominaisuudet Palestinan luontoa kuvaamalla, samoin Buddhan, Zoroasterin j. n. e. Buddhanuskossa hän näkee vain asketismia ja pitää sitä siis Kreikan kauneudenuskoa alempana. Hän ei käsitä, että sille totiselle Buddhan seuraajalle, joka on saanut aavistuksen korkeammasta säälin ja kieltäymyksen elämästä, olisi suuri taka-askel ruveta ihastelemaan näkyväistä luontoa, joka hänelle on vain sivuasia. Sitävastoin voivat kreikkalaiset kauneudentavottajat kyllä vetää vertojaan monelle nykyajan „pakanalliselle" ja kristilliselle munkille, joka ei totista munkkiihannetta tunne. Mutta nämä molemmat tosiasiat puhuvat juuri suoraviivaista kehityskulkua vastaan.

Kohottavaa on tavata teoksen lopulla muutamia kauniita sanoja veljeyden tunteesta ja myötätunnosta. Mutta mitään „valaistusta" tekijä ei niille anna, päinvastoin kieltää niiltä järkiperäisen pohjan. Hyvä kuitenkin, että siveydentunto pääsee valtaan epäilyksistä huolimatta.

V. H. V.

LAULAJA.

Laaksoista asuvan kansansa keskuudesta oli Laulaja paennut vuorille, rakentanut majansa solisevan puron partaalle, sammalpartaisten kuusien juurille, kunnaan rinteelle, jota auringon lasku somimmin kaunisti ja aamurusko ensimäisenä tervehti. Tänne hän oli saapunut jo nuoruutensa kukoistuksessa, sillä jumalat olivat kätkeneet yksinäisyyden kaihon hänen sisimpäänsä, se hänet velvotti rupeamaan erakoksi laulujen kunnaille, sitte kun kansansa oli hänet hyljännyt. Laulujen kunnailla lauloivat kesäpäivä ja metsien salaperäiset pimennot lauluja, joita ainoastaan kaihoavat sydämmet tajuavat. Siksi hän sinne asettui.

Vuosi vuodelta oli Laulaja elänyt majassansa. Hänen tummat hiuksensa olivat käyneet valkoisiksi ja jänteensä olivat kadottaneet nuoruusaikaisen joustavuutensa, mutta sitä myöten kuin hänen ruumiinsa heikontui, voimistui ja nuoreni hänen kaipauksensa.

Laulujen kunnailla kasvoi kaikenlaisia kukkia, mutta Laulajan majan edessä kasvoi laulujen lumoava kukka, jonka terissä auringonsäteet iloa hyräilivät ja jonka varressa yötuuli lauloi ihmissieluihin kätkettyä surua. — Sen oli laulaja kasvattanut ja siltä oli hän oppinut sydänlaulunsa.

Tapahtuipa kerran, että Laulajan kotikaupungissa juhlittiin. Illan tyyneyttä ihaillen istui Laulaja majansa ovella. Aurinko painui silmänsiinteisten metsien taakse ja luikertelevina käärmeinä alkoivat sumukiharat peittää laaksoissa lepattavia haapoja. Kaukaa metsien takaa kuului epäselvä hiljainen sorina, joka muistutti lentäviä mehiläisiä; ääni tuli kaupungista, jossa juhlat paraillaan olivat käynnissä.

Aurinko laski, mutta yö oli valoisa ja lämmin. Laulaja oli vaipunut mietteisiinsä. Silloin puistatti metsää hiljainen, suhahteleva tuuli, sulkien pehmeään syliinsä vihertävät lehvät ja rinteillä nuokkuvat kukat. Se toi tullessaan kaupunkiin kerääntyneitten ihmisten äänet, jotka solmiutuivat laulujenkukan vienoon lauluun, sillä nyt oli yö ja yötuulessa lauloi se ainoastaan suruihin kätketystä onnesta.

Laulaja kumartui kuuntelemaan kukkaa. Hän oli aina ihaillut sen kauneutta, mutta nyt näytti se hänestä kauniimmalta kuin koskaan ennen ja laulukin oli muuttunut. Tuntui siltä kuin se ei enää olisi laulanut hänelle yksin, vaan

kaikille noille, joidenka äänet sen lehtiä värähyttelivät, hänen kotikaupunkinsa ihmisille, jotka eivät ymmärtäneet laulua ja joita hänen oli nuoruutensa päivinä täytynyt paeta välttääksensä kuolemaa. Mutta kumminkin, mitä kauemmin hän kuunteli sitä selvemmin hän käsitti, että laulajankukka halusi tulla näytetyksi ihmiselle, ja hän päätti viedä sen kaupunkiin ihmisten nähtäväksi ja ihailtavaksi. Polttavin sydämmin hän taittoi kukan, peitti sen huolellisesti viittansa alle ja lähti astumaan laaksoihin vievää polkua.

Jo kaukaa hän näki kaupungin köynnöksillä koristetut muurit ja ihmisten huudot kaikuivat kutsuvina hänen korvissaan. Portin viereen oli rakennettu turnauskenttä ritareille. Sitä ympäröitsivät suuret ihmisjoukot, sillä kaupungissa oli kuulutettu kuuluisimpien ritarien saapuvan leikkeihin, joiden alkamiseen annettaisiin merkki kellonsoitolla raatihuoneen tornista. Kaupunkiin vievällä tiellä kulki paljo ihmisiä ja kaiken tämän sai Laulaja kuulla ohikulkevilta. — Kello ei vielä ollut soinut ja nuorallatanssijat ja laulajat olivat lähetetyt huvittamaan kansaa.

Laulaja puristi kukkaansa viitan alla rintaansa vasten ja lähestyi kisakenttää. Hän tunsi ihmisjoukossa vanhoja tovereitansa, joidenka seurassa hän oli viettänyt lapsuutensa. Erästä heistä hän puhutteli:

„Nuorena poistuin kaupungista, harmaahiuksisena palajan; kerro minulle mitä poissaollessani on kaupungissa tapahtunut.“

Puhuteltu katseli Laulajaa tuntematta häntä. Hän oli harmaahiuksinen, ryhdikäs mies ja vaikkei hän olisikaan ollut puettu valkoiseen sotilasviittaansa, joka raskaina poimuina peitti hänen hartioitansa, olisi hänen arvekkaista kasvoistaan voinut huomata hänet sotilaaksi. Suoristaen kookkaan vartalonsa vastasi hän Laulajalle:

„Paljo on aikojen kuluessa ehtinyt tapahtua! Olemme käyneet monta onnellista sotaa, voittaneet naapureiltamme paljo kultaa ja kallisarvoista saalista sekä tehneet heidän vaimonsa ja lapsensa orjiksemme; miehet kaadettiin sodassa.“

Laulaja huokasi ja kääntyi puhuttelemaan erästä toista tovereistansa. Tältä oli päähine valahtanut olkapäille, jotenka hänen kalju päänsä ja sivuilta hiestä törröttävä tukkansa tuli näkyviin, tehden hänen otsansa luonnottoman kapeaksi ja korkeaksi; hän oli puettu punaiseen viittaan ja mustiin säärystimiin. Laulajan puhellessa katseli hän häntä väsyneillä vetistävillä silmillään, ja tuon tuostakin kangistui

hymynhäive hänen aistillisuuden uurtamille huulillensa. Kuultuansa kysymyksen hän vastasi:

„Paljopa olet kadottanut iloa ollessasi poissa kaupungista! Luo silmä tuonne", hän viittasi kädellään kaugungin takaisille kunnaille ja hänen silmänsä välkkyivät hetken ylpeydestä, „näetkö noita suurenmoisia viinikenttiä? Ne ovat poissaollessasi istutetut ja niiden tultua on kaupunkimme muuttunut ilon kotipaikaksi. — Mutta parempi myöhään kuin ei milloinkaan. Olet kaiketikin kerännyt suuren omaisuuden matkoillasi, sen avulla voit vielä korjata sen minkä tähän asti olet laiminlyönyt, sillä kaupungissamme saapi rahalla ostaa rakkautta. Ojenna kullalla täytetty kätesi ja omista kaunein."

Hän lehautti huolimattomasti viittaansa ja katosi kansajoukkoon.

Laulaja kääntyi kolmannen entisen toverinsa puoleen sanoilla. Tämä oli koukkuselkäinen, teräväleukainen ukko, joka epäluuloisesti katsahti Laulajaa vilkkuvilla, epävarmoilla silmillään.

„Köyhyyttä vieras hyvä, köyhyyttä eikä mitään muuta", hän vastasi ajattelevana. „Meillä käydään paljo sotia ja sodat maksaa. Mistä otetaan uutta kuin viimeinen ropo on kansalta otettu. Jos täältä luulet saavasi vanhanpäivän turvaa, niin erehdyt ja jos se on asiasi niin käänny takaisin. Meillä on paljo köyhiä; paljo köyhiä."

Ukko katseli yhdellä silmällään Laulajaa ja nyökäytti vakuuttavasti päätään:

„Köyhyyttä, köyhyyttä", huokasi hän sitte ja poistui Laulajan luota myhäillen tyytyväisesti.

Laulaja puristi kukkaa ikäänkuin joku olisi tahtonut sen häneltä ryöstää. Eikö kaupungissa löytynyt ketään, jolle hän olisi voinut näyttää kukkaansa? Hänen silmänsä harhailivat väkijoukossa etsien ihmistä, jolle hän olisi voinut uskoa aarteensa, mutta heidän katseissansa oli jotakin, joka sai hänet tuntemaan pelkoa ja toivomaan olevansa laulujen kunnailla. Hän meni yksinäiselle paikalle ja katseli kukkaansa saadaksensa rohkeutta. Yö ei vielä ollut päättynyt, vaikka taivaanrannalla kapea viiva ilmotti auringonnousua. Hiljainen tuuli puhalsi ja kukka lauloi kaihoista lauluaan, johonka tällä kertaa sekottui surunsekaista moitetta. Silloin teki Laulaja päätöksensä ja meni, pitäen kukkaa korkealla päänsä päällä suoraan väkijoukon keskelle. Nuorallatanssijat hyppäsivät alas nuoriltansa ja kaupungissa kasvaneet laulajat, jotka lauloivat viinistä ja rakkaudesta, vaikenivat. Ihmiset

tunkeutuivat hänen ympärillensä kuullaksensa mitä hänellä olisi sanottavaa. Tuuli oli lakannut ja väkijoukko seisoi hiljaa ja liikahtamatta, sillä se ihaili laulujen kukan kauneutta.

Ja Laulaja lauloi heille sydämmensä laulun:

'Kansat, uhratkaa aseenne jumalille ja kunnioittakaa veljiänne.

Puhdistakaa sydämmenne, jotta surut ja ilot voisivat niihin kotiutua, sillä niissä ainoastaan puhtaat sydämmet löytävät onnensa.

Rakastakaa niinkuin nuoret, joille rakkaus on salaperäinen ja tuntematon, sillä ainoastaan he löytävät täydellisen onnen rakkaudessa.'

Hänen äänensä kajahteli hiljaisessa aamuyössä, ensin värähtelevänä, sitte yhä voimakkaampana. Laulun loputtua piteli hän kukkaa kansan nähtävänä. Joku selittämätön tunne oli vallannut ihmiset ja he seisoivat hetkisen hiljaa ajatellen Laulajan sanoja. Mutta silloin loppui yö. Aurinko nousi ja raatihuoneen tornista kumajava kellonsoitto ilmotti turnajaisten alkavan. Lumous katosi, sillä kansa oli katsellut kukkaa kylliksensä. Nuoralla tanssijat hyppäsivät nuorillensa ja kaupungin laulajat alkoivat laulaa laulujansa viinistä ja rakkaudesta, sodista ja naisten kauneudesta. Portilla syntyi liiketta. Väkijoukko alkoi uteliaana tunkeilla turnauskentän ympärillä nähdäkseen ritareita, jotka kiiltävissä haarniskoissa ratsastivat kentälle.

Laulaja jäi masentuneena paikallensa. Hänen vieressään seisoi vanha mies, joka tutkivasti katseli syntymämerkkiä hänen otsassaan, mutta sitä ei Laulaja huomannut.

Huutaen ja meluten tervehtivät ihmiset ritareita, jotka korskuvien ratsujensa selässä karahuttelivat pitkin kenttää, jota naiset kukkia viskomalla kaunistivat. Torven toitotus ilmotti turnajaisten alkavan. Rumpujen päristessä asettuivat kisailijat suoriin riveihin, jotka kuninkaan antamasta merkistä ryntäsivät toisiansa vastaan. Kuului hetkisen aikaa kova huuto, rasahtaen katkeilivat peitset teräsvarustuksiin ja maahan suistuivat ratsut vetäen ohjaajansa allensa. Vähitellen alkoi temmellys hiljentyä ja viimein seisoi kentällä ainoastaaan yksi ritari, joka tunnustettiin voittajaksi. Huilut puhalsivat ja ihmiset riemuitsivat.

Kansalla oli tapana antaa voittajalle kaunein kukka mikä oli saatavissa, ja silloin muistui heille mieleen Laulajan kukka, jota Laulaja tuskaisesti puristi kädessään. Riemuhuutojen kaikuessa voittajalle, tuli kansa vaatimaan Laulajalta hänen kukkaansa, sillä se oli kaunein mikä koskaan oli kaunistanut voittajan kiharoita.

„Anna kukka voittajalle, sillä hän on sen ansainnut", sanoivat ihmiset.

„Antaisinko laulujen kukan muille kuin sille, joka on sen arvoinen", Laulaja vastasi piilottaen kukan viittansa alle.

„Kuka olet, joka luulet voivasi meitä pilkata? Emmekö muka ymmärtäisi kuka on kukkasi arvoinen? Ottakaa se häneltä", he harmistuneena huusivat ja vanha mies, joka oli seisonut hänen vieressään osotti syntymämerkkiä Laulajan otsassa huutaen: „Tiedättekö kuka hän on? Katsokaa, hän kantaa kaininmerkkiä otsassansa".

Ja kansa karkasi lyöden ja repien hänen päällensä ja toiset kantoivat kiviä ja kivittivät hänet kuoliaaksi. Temmellyksessä oli laulujen kukka musertunut. Seuraavana päivänä tulivat lapset leikkimään paikalle ja löysivät jätteitä kauniista kukasta. He veivät ne kotiinsa.

Kauan on kulunut Laulajan kuolemasta, eivätkä ihmiset tiedä häntä olleenkaan. Mutta vielä löytyy kodeissa kultaisia lehtiä, joidenka alkuperästä ei tiedetä enempää kuin Laulajastakaan. Mutta tyyneinä iltoina kun nuoret haaveilevat onnesta, saattaa kuulla laulettavan sydämmenlaulua.

Valli Raunio.

DHAMMAPADA.

BUDDHANOPIN TIE.

XVIII.

Epäpuhtaus.

235. Nyt olet niinkuin lakastunut lehti, Tuonen lähettiläät ovat tulleet luoksesi, sinä seisot lähdön ovella eikä sinulla ole evästä matkallesi.

236. Tee itsesi saareksi, työskentele lujasti, ole viisas! Kun epäpuhtautesi haihtuu tuuleen ja sinä vapaudut viasta, niin pääset valittujen taivaalliseen maailmaan.

237. Elämäsi on kulunut loppuun, sinä olet kuolon partaalle tullut, sinulla ei ole levähdyspaikkaa tiellä eikä evästä matkallesi.

238. Tee itsesi saareksi, työskentele lujasti, ole viisas! Kun epäpuhtautesi haihtuu tuuleen ja vapaudut viasta, niin ei tarvitse sinun enää astua syntymään ja lakastumiseen.

239. Viisas pudistakoon päältään kaikki tahrat, niinkuin seppä hopean tahrat poistaa, toisen toisensa jälkeen, vähä vähältä, aika ajalta.

240. Niinkuin rautaan syntyvä ruosteen tahra turmelee raudan siihen tultuaan, niin väärintekijän omat teot vievät hänet pahalle polulle.

241. Rukousten tahra on uudistamattomuus, huoneitten tahra korjaamattomuus, kasvojen tahra velttous, valvojan tahra ajattelemattomuus.

242. Huono käytös on vaimon tahra, niukkuus hyväntekijän tahra, tahratut ovat kaikki pahat tiet tässä elämässä ja toisessa.

243. Mutta yksi ainoa tahra on kaikkia muita pahempi, — tietämättömyys on suurin tahra. Oi valehtelijat! Heittäkää tuo tahra ja tulkaa täysin puhtaiksi.

244. Elämä on helppo elää sille, joka on ilman häpeäntuntoa, lauman sankarille, vahingontekijälle, loukkaavalle, ylpeälle ja ilkeälle.

245. Mutta kova on elämä siivolle, joka aina etsii puhtautta, joka on epäitsekäs, hiljainen, tahraton ja älykäs.

446. Se joka elämää hävittää, joka valhetta puhuu, joka maailmassa ottaa mitä ei hänelle anneta, joka menee toisen miehen puolison luo;

247. Ja joka antautuu juomaan päihdytysjuomia, hän jo tässä elämässä kaivaa poikki omaa juurtaan.

248. Oi ihminen, tiedä, että hillitsemättömät ovat vaikeassa tilassa, varo, ettei ahneus ja pahe vie sinua suruun pitkäksi ajaksi.

249. Maailma antaa uskonsa mukaan tai nautintonsa mukaan: jos ihmistä harmittaa muille annettu ruoka ja juoma, ei hän saa lepoa päivällä eikä yöllä.

250. Se, josta himo on juurineen pois hävitetty, löytää levon päivällä ja yöllä.

251. Ei ole sellaista tulta kuin himon tuli, ei ole sellaista haikalaa kuin viha, ei ole pahempaa paulaa kuin tyhmyys eikä väkevämpää virtaa kuin ahneus.

252. Muiden vika on helposti huomattu mutta oma vika vaikeasti keksitty; ihminen seuloo naapurinsa vikoja kuin akanoita, mutta omaa vikaansa hän peittää niinkuin petollinen pelaaja kätkee huonon nopan.

253. Jos ihminen etsii muiden vikoja ja aina on olevinaan loukattu, niin hänen omat himonsa kasvavat ja niiden hävittäminen on kaukana.

254. Ei kukaan voi kulkea läpi ilman, joka ei ole Samana[1]). Maailma iloitsee turhuudesta, mutta Tathaagatat (Buddhat) ovat turhuudesta vapautuneet.

255. Ei kukaan voi kulkea läpi ilman, joka ei ole Samana. Mitkään olennot eivät ole iankaikkisia, mutta heränneet (Buddhat) eivät milloinkaan horju.

XIX.

Oikeamielinen.

256, 257. Ihminen ei ole oikeamielinen, jos hän jotakin kokee toimeenpanna väkivaltaisesti, vaan ken erottaa sekä oikean että väärän, ken on oppinut ja muita ohjaa, ei väkivaltaisesti vaan saman lain voimalla, jonka vartija ja taitaja hän on, häntä kutsutaan oikeamieliseksi.

258. Ihminen ei ole silti oppinut, vaikka hän paljon puhuu; ken on kärsivällinen, vihasta ja pelosta vapaa, häntä kutsuttakoon oppineeksi.

259. Ihminen ei ole lain ylläpitäjä, vaikka hän paljon puhuu; jos ken on vain vähäsen oppinut, mutta näkee lain ruumiillisesti, niin hän on lain ylläpitäjä eikä lakia milloinkaan laiminlyö.

260. Ihminen ei tule „kansan vanhimpain“ joukkoon sentähden että hänen päänsä on harmaa; hän voi olla ikäloppu, mutta kutsutaan „turhaan vanhentuneeksi“.

261. Sitä, jossa on totuus, hyve, sääli, itsehillintä, kohtuus, ja joka on vapaaksi puhdistunut ja viisastunut — häntä kutsutaan „kansan vanhimmaksi“.

262. Kadehtiva, kitsas, epärehellinen ihminen ei tule kunnianarvoiseksi pelkästään paljolla pakinalla ja kasvojensa kauneudella.

263. Sitä, jossa kaikki tuo on hävitetty ja juurinensa poisrevitty, häntä, vihasta vapautunutta ja viisasta, kutsutaan kunnianarvoiseksi.

264. Ei tukankeritsemisellä harjaantumaton ihminen, joka väärin puhuu, tule samanaksi (asketiksi); voiko sellainen olla samana, joka vielä on himon ja ahneuden pauloissa?

---

[1]) Samana = harjaantunut asketti, *joka vapaasti liikkuu muilla tasoilla.*

265. Joka aina vaientaa pahan, suuren tai pienen, häntä kutsuttakoon samanaksi (s. o. „hiljaiseksi"), koska hän on vaientanut kaiken pahan.

266. Ihminen ei ole almunanoja (bhikku) silti, vaikka hän pyytää muilta almua; se joka omaksuu koko lain[1]), on bhikku eikä se, joka ainoastaan kerjää.

267. Joka on hyvän ja pahan yläpuolella, joka on puhdas, joka huolellisena vaeltaa läpi maailman, häntä todella on kutsuttava bhikkuksi.

268, 269. Ihminen ei ole muni[2]) sentähden että hän noudattaa vaitioloa, jos hän on tyhmä ja tietämätön, mutta viisas, joka ikäänkuin vaa'alla punniten valitsee hyvän ja pahan, hän on muni ja on muni juuri sen kautta; joka tässä maailmassa punnitsee molempia puolia, häntä kutsutaan muniksi.

270. Ihminen ei ole „valittu"[3]), sentähden että hän loukkaa eläviä olentoja vaan sillä että hän säälii kaikkia eläviä olentoja.

271, 272. Ei ainoastaan harjotuksella ja lupauksilla, ei ainoastaan suurella opilla, ei haltioihin vaipumisella eikä yksinään nukkumisella ihminen voita sitä vapautuksen onnea, jota ei maailma tunne. Oi bhikku, se joka on himonsa sammuttanut, on saavuttauut turvallisuuden.

MUSIIKKI JOOGAHARJOTUKSENA.

Tietäjän lukijapiirissä on kenties paljonkin musiikinharrastajia ja lienee sentähden paikallaan ottaa puheeksi asia, josta ei ennen lehtemme palstoilla ole ollut puhetta, — musiikki teosofisen kehityksen edistäjänä. Jokainen hyvinkin vähän musikaalisesti kehittynyt ihminen tuntee, että musiikki häneen jotain vaikuttaa. Harvemmassa löytynee niitä, jotka

---

[1]) „Maallikoilta" ei vaadittu niitä korkeampia kieltäymyksiä kuin siltä, joka tahtoi kokonaan uhrautua henkiseen elämään ja opetustoimeen. Kts. „Buddhalainen katkismus" siv. 68 ss.

[2]) Sana „muni" johtuu sanasta *man*, „ihminen, ajattelija"; muni on „viisas" ja munista johtuu mauna = vaitiolo. Palinkieli on johtunut sanskritinkielestä, mutta jo Buddhan aikana se oli muuttunut, niin että sanain johto tässä on hieman virheellinen.

[3]) „Aaria", „jalo, kunnioitettava" on kaikkien yleisnimi, jotka noudattavat uskonnollista elämää.

itsetietoisesti ovat kokeilleet tätä vaikutusta ja ani harvat ovat ne, jotka ovat olleet tilaisuudessa tutkimaan, mitenkä tuo vaikutus on selitettävissä. Siksipä ei olekaan kyllin yleisesti levitetty tietoa siitä, kuinka tärkeänä auttajana musiikki on ihmisen uinuvien voimien kehittämisessä.

The Theosophical Review'n kesäkuun numerossa kirjottaa nimimerkki „A Natural" Musiikista ja joogaharjotuksesta ja ovat hänen siinä lausumansa ajatukset meille vasta-alkajillekin siksi tärkeät, että niihin olisi kiinnitettävä enemmän huomiota. Niiden mukaan voisimme vähitellen jokapäiväisessä elämässämme oppia käyttämään musiikkia tällaisena harjotuksena, sillä siihen kykenemme jokainen — mikä suuremmassa, mikä pienemmässä määrässä — ilman erikoista opettajaa. Mainittu kirjotus sisältää pääpiirteissään seuraavaa.

Jokaisen joogasysteemin tarkotuksena on opettaa ihmistä vapautumaan muodollisesta ymmärryksestään ja rajotetusta personallisuudestaan, sekä opettaa häntä puhdistamaan eri ruumiissansa olevaa ainetta. Jokaisella systeemillä on omat opetustapansa ja omat jokapäiväiset harjotuksensa. Yhteisiä perusharjotuksia on kuitenkin olemassa, joista tärkeimmät ovat hengityksen määrääminen, pyhien sävelien laulaminen ja mielen rauhottaminen. Se äänen muodostaminen, joka laulussa tulee kysymykseen, on jo siis itsessään joogaharjotusta.

Olemme liian taipuvaisia pitämään fyysillistä ruumistamme erotettuna muista ruumiistamme. Emme käytännössä muista, että siinä vain ilmenee osa seitsenkertaisesta olemuksestamme. Joogaharjotusten kautta tulemme itsetietoisiksi muistakin ruumiistamme niin, että huomaamme sen, mikä yhteen vaikuttaa, vaikuttavan myöskin toiseen. Todellinen elämä sykkii sydämenä niiden keskellä, eikä mikään jäsen tai taso ole toisestaan erillään. Kuta syvemmälle osaamme itseemme tunkeutua, sitä selvemmin käsitämme koko seitsemännikön. Musiikki osottaa, kuinka todellinen, sisällinen elämä kohoaa tasolta toiselle, ja on siksi mitä luonnollisin ja terveellisin joogaharjotus. Siitä saa hyötyä jokainen taso. Liikkuvan aineen tasoja se elvyttää, — kiinteät se viihdyttää rauhaan.

Musiikin teoreettinen puoli, harmonian ja akustiikan lakien tutkiminen, kehittää järkeä yhtä paljon kuin mikä muu tiede tahansa. Mutta musiikin käytännöllinen puoli eli melodiojen ja sointujen taiteellinen esitys enemmän elvyttää sielua kuin kehittää ajatusta. Se on sekä kuuntelijan että esittäjän kannalta enemmän elämää kuin muotoa. Musiikki

johtaa mielemme eläville tasoille, — ei objektiivisten käsitteiden maailmaan. Se opettaa enemmän kehittämään subjektiivisiä kuin objektiivisiä tiloja. Oppilas, jolle ajatuksen keskittäminen tai mielen rauhottaminen on vaikeata, saa musiikista suurta apua. Ihmiset arvelevat yleensä, että on mahdotonta ajatusta seisauttaa, mutta tuskin yksikään soittotaiteilija myöntää sen väitteen oikeaksi. Taiteilija ei soittaessaan ajattele; niin tehdessään hän kadottaisi esityksestään sen taiteellisuuden ja viehätyksen, jonka täydellinen taiteesen antautuminen vaikuttaa. Taide alkaa siinä, missä ajatus loppuu. Suurin kiitoslause esim., minkä laulaja voi säestäjälle antaa on se, ettei hänen tarvinnut säestäjää ollenkaan ajatella. Soittoniekalle on kauhistus kesken soittoa palautua ajatuksen maailmaan. Hän kokee olotilaa, joka ei ole ajatusta, ei nukkumista, ei unennäköä. Vai olisiko laulaja esiintyessään unessa ja toimisi omassa alitietoisuudessaan! Ei, hän on kokonaan antautunut taiteeseensa, pannut sydämensä ja sielunsa esitykseensä. Ajatuksensa jättää hän jälkeensä lähtiessään sävelten aalloille. Jos joskus olet ollut tilaisuudessa katsomaan esiintyvän taiteilijan silmään, vetämättä hänen huomiotaan puoleesi, olet nähnyt, ettei sielu ole silmässä, ei enää järjessä. Sydän ja sielu ovat sävelissä, josta ne löydät, jos korvasi on kyllin herkkä.

Jokainen, joka tahtoo oppia tuntemaan elämää ilman ajatuskoneistoa, hän tutustukoon musiikkiin, soittakoon kunnes ajatuksen kahleet irtautuvat — ja hän huomaa, että musiikin avulla todella voi irtautua ajatuksesta ja tahdosta.

Musiikin vaikutus fyysilliseen ruumiisen on suuri. Jos kylmässä rupeat laulamaan, lämpenet pian kiireestä kantapäähän ja koko ruumiisi elpyy. Muutaman kuukauden laulutunnit tekisivät hartaalle jooganoppilaalle enemmän hyvää, kuin vuosien jatkuvat tavanmukaiset hengityksenharjotukset sierainten kautta.

Tärkeä on jooganharjottajalle astralisen tietoisuuden herättäminen itsessään. On tunnustettu asia, että soinnut voivat sekä kiihottaa että rauhottaa ainetta. Selvänäkijät ovat huomanneet sävelten voiman silmänräpäyksessä vaikuttavan ihmisen auraan. Laulu synnyttää astraliseen alituisesti liikkuvaan ja muotoaan muuttavaan aineesen määrättyjä kuvia. Pyhiä sävelharjotuksia laulamalla oppivat jooganoppilaat luomaan sellaisia astralisia muotoja, jotka ovat sopusoinnussa suuren sävelmaailman kanssa. Kokeilija voi muuttaa astralisen muotonsa kykeneväksi vastaanottamaan erilaisia intelligenssin säteitä. Sillä sekä todellinen joogi että

todellinen soittotaiteilija ymmärtävät sointujen kielen. Yksinkertaisen sävelen ymmärtää jo alempi luonto, mutta järjestetyt harmoniat ovat selvää puhetta vain korkeammalle luonnolle. Astraliruumis muuttuu tällaisten joogaharjotusten kautta paremmaksi sielun ilmaisemisen välikappaleeksi ja käy herkemmäksi. Ensimäinen seuraus tästä on, että ihminen huomaa tunnon siirtyvän ihosta sen ulkopuolelle. Hän alkaa silloin kehittää erikoista astralista tuntoaistia. Näemme tästä, että musiikki on mitä yksinkertaisin auran puhdistamiskeino. Jos laulaessamme voisimme muodostaa hyvän astraliruumiin, emme koskaan tarvitseisi tuntea ikävätä, sillä ikävä ja muut sellaiset tunteet riippuvat astraliruumiin huonosta virityksestä. Ja musiikin avulla voisimme pitää sitä vireessä, olisimme aina sopusoinnussa itsemme kanssa.

Se, jolla ei ole musikaalista korvaa, tutkikoon musiikkia lausunnossa, sillä mitään peruseroa ei musiikin ja lausumisen välillä ole. Joogaharjotuksina niitä yhteisellä nimellä kutsutaankin musiikiksi. Kumpaisiakin johtavat aivan samat lait, — lausunnossa vain määrätymmästi ja rajotetummasti, — joten niitä siinä on helpompi tutkia. Siinä lausujan ääni järjestää ja muodostaa astraliainetta. Jonkunlaisen käsityksen siitä, mitä musiikki merkitsee musikaaliselle, saa epämusikaalinen ihminen lausunnosta. Hän ymmärtää, että jonkinlaisia sisällisiä käsitteitä on sointuihin yhdistetty, — hän alkaa käsittää, että musikaalisella ihmisellä on laajentunut ymmärrys sointujen laeista.

Rytmien käytännöllinen tutkiminen on suurenmoinen ihmisen hienompien voimien kehittäjä. Pianistin ikävät harjotukset olisivat paljon mieltäkiinnittävämpiä, jos hän käsittäisi, että jokainen harjotus elvyttää vastaavan rytmikeskuksen toisilla tasoilla. Jokainen uusi kyky, jonka täällä voittaa, vastaa uusiin rytmeihin ylempänä. Tällainen harjotus on siis vain suuremman huomiokyvyn kehittämistä näkymättömillä tasoilla. Ja ihminen, joka alituiseen hyräilee pikku sävelpätkiä, voi niidenkin kautta kehittää itsessään uusia tietoisuuden muotoja.

Kaikenlainen harjotus, joka herättää vastaavia keskuksia neljällä alemmalla tietoisuuden tasolla, joka kehittää kokeilemiskykyä ja sen tulkitsemista, joka kehittää huomiokykyä, joka elvyttää sielua ja ylentää mieltä — se on joogaharjotusta.

Säveltäminen on siis joogaharjotusta, sillä se on säveltäjän korkeimman ja suurimman sisäisen elämän taiteellinen ilmaus. Se on askel yhteyttä kohti. Sävellyksen esittämi-

nen ja eläväksi tekeminen on toinen askel. Nämä kaksi toimintaa estävät tietoisuutta hajoamasta seitsemälle tasolle, vaan kehittyneinä yhdeksi kokonaisuudeksi sulautuvat ne suureen yhteyteen.

K. I.

TÄHTIEN VAIKUTUS JOKAPÄIVÄISEEN ELÄMÄÄN.

(Jatkoa viime numeroon).

Lukiessani erästä hiljan ilmestynyttä teosofista kirjaa herätti varsinkin seuraava lause huomiotani: „Ne deevajoukot, jotka aina elävät maassa ja jotka aamu- ja iltavalon kera liitelevät sen ympäri — — — lähettävät alinomaan vuodatuksiaan, mitkä saattavat ne ihmiset, jotka kerran vuorokaudessa hetkisen aikaa ovat heidän vaikutusvaltansa alaisina, tavallista enemmän vastaanottamaan korkeampien piirien väreilyjä.“ [1])

Tässä tarjoutuu kauan etsitty avain planeettatuntien salaisuuksiin. Jos kerran deevat (jumalolennot) liitelevät maan ympäri aamuin ja illoin, niin miksi ei myöskin väliaikoina? Luontohan kammoksuu tyhjyyttä. Ja koska seitsenluvun sanotaan hallitsevan maailmaa, niin katson luonnolliseksi käyttää sitä tässäkin. Minkätähden päivä jaetaan juuri 12 tuntiin ja miksi niiden järjestys on ♄ 2↳ ♂ ☉ ♀ ☿ ☽, en voi sanoa. Muistuu vain mieleeni, että eläinradan merkkien, luovien deevakuntien y. m. luku on 12. Ja näistä sanotaan seitsemän olevan ilmenneinä.

Nykyisen viikkojärjestelmän syntyperä lienee tuntemattomassa, historian takaisessa ajassa. Englantilaisissa ja ruotsalaisissakin viikkopäivien nimityksissä huomataan selvästi, osaksi jumaltaruston välityksellä, että kukin päivä on määrätyn planeetan hallitsema. Niinpä sunnuntai (engl. sun = aurinko) on auringon ja maanantai (ruots. måne = kuu) kuun hallitsema j. n. e. Lauantain englantilainen nimitys on saturday ja onkin juuri Saturnuksen alaisena, varsinkin sen ensimäinen ja kahdeksas „tunti“.

Tutkija huomannee, että Uranus ja Neptunus ovat jää-

[1]) Teosofiska småskrifter utg. af Orion häft. 13, sid. 13.

Taulu A.

Eri paikkojen leveysaste, ja ajanerotus Helsingistä.

Paikka	Leveys-aste	Ajan-erotus	Paikka	Leveys-aste	Ajan-erotus
	0 ′	*m.*		0 ′	*m.*
Hanko	59.50	+ 8	Mikkeli	61.42	— 9
Pietari	59.56	— 21	Sortavala	61.43	— 23
Maarianhamina . .	60.7	+ 20	Savonlinna . . .	61.52	— 16
Helsinki	60.10	0	Jyväskylä	62.18	— 3
Turku	60.25	+ 11	Joensuu	62.38	— 19
Kotka	60.27	— 8	Kuopio	62.54	— 11
Wiipuri	60.42	— 15	Waasa	63.7	+ 14
Lahti	61.0	— 3	Iisalmi	63.33	— 9
Hämeenlinna . . .	61.0	+ 2	Kokkola	63.50	+ 7
Rauma	61.8	+ 14	Kajaani	64.13	— 11
Heinola	61.12	— 4	Raahe	64.41	+ 2
Tampere	61.30	+ 5	Oulu	65.1	— 2
Pori	61.30	+ 13	Tornio	65.52	+ 3

Taulu B.

Erotus auringonnousun suhteen Helsingin ja muiden leveysasteiden välillä. Laskua varten vastaiset merkit.

Leveysaste:		59° 50′	61°	62°	63°	64°	65°	66°
		m.	*m.*	*m.*	*m.*	*m.*	*m.*	*m.*
Tammikuu	1	— 3	+ 10	+ 23	+ 37	+ 54	+ 74	+ 98
„	15	— 3	+ 8	+ 17	+ 27	+ 40	+ 55	+ 73
Helmikuu	1	— 2	+ 6	+ 12	+ 19	+ 27	+ 36	+ 46
„	15	— 1	+ 4	+ 9	+ 13	+ 18	+ 25	+ 32
Maaliskuu	1	— 1	+ 2	+ 5	+ 7	+ 10	+ 13	+ 16
„	15	0	+ 1	+ 1	+ 2	+ 2	+ 3	+ 3
Huhtikuu	1	+ 1	— 1	— 3	— 5	— 7	— 9	— 11
„	15	+ 1	— 3	— 6	— 10	— 14	— 19	— 24
Toukokuu	1	+ 1	— 5	— 10	— 16	— 23	— 31	— 40
„	15	+ 2	— 6	— 14	— 23	— 33	— 44	— 56
Kesäkuu	1	+ 3	— 8	— 19	— 32	— 47	— 64	— 83
„	15	+ 4	— 9	— 21	— 36	— 55	— 80	— 106
Heinäkuu	1	+ 4	— 8	— 20	— 35	— 54	— 78	— 103
„	15	+ 3	— 7	— 17	— 28	— 42	— 59	— 79
Elokuu	1	+ 2	— 6	— 14	— 22	— 31	— 41	— 52
„	15	+ 2	— 4	— 9	— 15	— 21	— 28	— 35
Syyskuu	1	+ 1	— 2	— 5	— 8	— 11	— 15	— 19
„	15	0	— 1	— 2	— 3	— 4	— 6	— 8
Lokakuu	1	0	+ 1	+ 2	+ 3	+ 4	+ 5	+ 6
„	15	— 1	+ 2	+ 4	+ 7	+ 10	+ 13	+ 17
Marraskuu	1	— 1	+ 4	+ 9	+ 14	+ 21	+ 29	+ 37
„	15	— 2	+ 6	+ 13	+ 21	+ 31	+ 42	+ 55
Joulukuu	1	— 3	+ 8	+ 19	+ 32	+ 46	+ 62	+ 78
„	15	— 3	+ 10	+ 23	+ 38	+ 56	+ 79	+ 106

Huom. Päivänpalauksen aikana, 20—22 p. kesäk. ja 21—23 p. jouluk., on erotus suurin, ollen 66° leveysasteella 114 m. Päiväntasauksen aikana, 20—22 p. maalisk. ja 22—24 p. syysk., ei ole erotusta.

neet ilman tunteja. Kuitenkin olen taipuvainen uskomaan, että aurinko tässä edustaa Uranusta ja kuu Neptunusta.

Tässä esitetty planeettatuntijärjestelmä on länsimaalainen. Itämaalaisessa astrologiassa jaetaan vuorokausi toisesta auringon noususta toiseen 24 tuntiin ja joka tunti sitäpaitse 15 pienempään osaan. Kummassakin jaotuksessa noudatetaan samaa järjestystä [1]). Ehkä kumpikin järjestelmä on oikeassa. Siinä tapauksessa ovat ne molemmat otettavat huomioon ja lopullista vaikutusta voi pitää samanarvoisena kuin kyseessä olevan kahden planeetan yhtymää. Tässä asiassa minulla ei ole kylliksi kokemusta ja astrologinen kirjallisuus on hyvin niukka tähän aineesen kuuluvissa asioissa. Joka tapauksessa molemmat järjestelmät yhtyvät päiväntasauksen aikana, joka nyt juuri on käsissä.

Esittämäni planeettatuntien taulu on omatekemäni. En ole vielä löytänyt oikein laadittua taulua edes Englantia varten, joten minun on täytynyt luottaa omaan arvostelukykyyni. Tässä ja seuraavissa numeroissa esittämäni taulut ovat lasketut Helsingin horisontin mukaan v. 1908. Erotus eri vuosina on mitätön ja luulen voivani vakuuttaa, että taulut kelpaavat aina ja että poikkeus oikeasta ajasta ei koskaan nouse yli viiden minuutin.

Nämä taulut eivät kaivanne pitempää selitystä. 3 p., 11 p., 19 p. ja 27 p. tarkottavat päivänmääriä. Niiden välillä olevina päivinä täytyy laskea tunnit suhteellisesti. Kellonmäärät kunkin planeettanimityksen kohdalla osottavat kunkin tunnin *alkua* ja tunti kestää tietysti seuraavan tunnin alkuun. Vuorokausi alkaa puoliyön aikana. Esim. Lokakuun 3 p:nä, joka on lauantai, Jupiterin tunti on ensin 11.49—0.54, s. t. s. se alkaa jo perjantain iltayönä k:lo 11.49 ja loppuu lauantain aamuyönä k:lo 0.54 (= 12.54). Edelleen on Jupiterin tunti 7.11—8.7 aamulla ja toistuu vielä kaksi kertaa iltapäivällä. Jos otamme 7 p. lokak. joka on keskiviikko, ja haemme Venuksen tuntia iltapuolella, niin meidän täytyy laskea keskiväli 3 ja 11 p:än välillä, josta tuloksena lankeaa k:lo 6.15—7.22.

Ne kolme vaakasuoraa viivaa, jotka näkyvät planeettanimityksien välillä, erottavat aamuyötä, aamupäivää, iltapäivää ja iltayötä [2]) toisistaan, käyttäen aurinkoa jakajana. Ylim-

---

[1]) Engl. astrologi Sepharial sanoo käyttävänsä itämaal. pl. tunteja, laskettuna näennäisestä auringonnoususta.

[2]) Näitä nimityksiä ei tässä käytetä samassa merkityksessä kuin aspektiluettelossa.

mäinen aikamäärä on siis auringon puoliyö, heti ensimäisen väliviivan alla on sen nousuaika, toisen väliviivan alla puolipäivä ja kolmannen alla laskuaika.

Ei ole vaikea tästä taulusta löytää itämaalaisia tunteja. On vaan laskettava auringon noususta tunti kerrallaan eteenpäin. Siis esim. 3 p. lokak. Jupiterin tunti on aamulla k:lo 7.16—8.16 ja iltapäivällä 2.16—3.16 (tai oikeammin 2.17—3.17, koska toisesta auringon noususta toiseen tänä aikana on 24 tuntia ja 3 min.).

Ikävä vaan on, että nämä taulut semmoisenaan kelpaavat ainoastaan Helsingissä. Muualla Suomessa asuvien täytyy taulujen A ja B [1]) mukaan muuttaa vuorokauden ensimäisen, seitsemännen, kolmannentoista ja yhdeksännentoista planeettatunnin alku, tai toisin sanoen, hakea auringon puoliyö, nousu, puolipäivä ja lasku ja sen mukaan muita tunteja suhteellisesti. (Taulu A edellyttää, että kaikkialla Suomessa käytetään Helsingin aikaa). Jos nyt esim. hankolainen sunnuntaina 18 p. lokak. etsii auringon nousua, mikä on sama kuin auringon tunnin alku, niin hakee hän ensin sitä hetkeä Helsingin horisontin mukaan ja löytää kello 6.54. Sitten hän näkee A-taulussa Hangon ajan erotuksen + 8 min. Tulos on 7.2. B-taulussa löytää hän lokak. 18 p. oman leveysasteen 59° 50′ alla — 1. Lopullinen tulos on siis k:lo 7.1. — Kuopiolainen taas löytää auringon laskun eli Jupiterin tunnin alun mainittuna päivänä seuraavalla tavalla: Helsingin horisontilla aurinko laskee k:lo 4.30. A-taulun ajanerotus — 11 min. Tulos 4.19. Taulu B lokak. 15 p. 63° + 7, tai suhteellisesti 18 p. 62° 52′ + 8, mutta „aur. laskua varten vastaiset merkit", siis — 8. Tulos 4.11. Puolipäivää tai yötä hakiessa otetaan ainoastaan A-taulun ajanerotus huomioon; B-taulua ei käytetä. Jos haettava tunti taas on esim. auringonnousun ja puolipäivän *välillä,* niin käytetään kumpaakin taulua, mutta B-taulun + ja — lukuja ei oteta kokonaan, vaan vähennetään niiden arvoa suhteellisesti, riippuen haettavan tunnin etäisyydestä nousuajasta. Toinen ja ehkä varmempi keino on ensin laskea auringon nousu ja sen puolipäivä ja sitten jakaa välillä oleva aika kuuteen „tuntiin".

Oululaiset voivat tietysti käyttää omaa almanakkaansa, kun vaan ottavat huomioon kaksi asiaa: 1) Jos kellonsa käyvät Helsingin (rautatien) ajan mukaan, on almanakan aika aina muutettava A-taulun mukaan — 2. 2) Auringon puolipäiväpiirinaika on muuten paikallansa, mutta sen nousu- ja

[1]) Näiden taulujen kokoonpano on osaksi ainoastaan likimääräinen.

laskuaika almanakassa on muutettava näennäisestä todelliseksi siten, että päiväntasauksen aikana nousuaikaan lisätään 5 à 6 min. ja laskuajasta vähennetään saman verran. Päivänpalauksen aikana taas lisätään ja vähennetään 17 à 18 min. Väliajoilla suhteellisesti, kuitenkin muistaen, että päivänpalauksen edellä ja jälessä tämä erotus muuttuu suuruudeltaan verrattain nopeasti, niin että se esim. joulukuun 3 p:nä on 13 min., marrask. 15 p:nä 9 min. ja lokakuulla 6 à 7 min. (Helsingissä erotus on vähintäin 5 à 6 min. ja korkeintaan 8—9 min.).

Planeettatuntien selitys

on lyhyesti seuraava:

Saturnus. Tämä tunti on sopiva maan, talojen ja muun kiinteän ja raskaan omaisuuden käsittelemiselle. Se suosii maanviljelystä, rakentamista, kaivamista ja semmoisia yrityksiä, jotka vaativat paljon aikaa, kärsivällisyyttä ja kestävyyttä, sekä soveltuu vanhoihin tapoihin, konservatismiin ja tekemisiin vanhojen ihmisten kanssa.

Tämä tunti on sopimaton matkoille ja vierailuille ja semmoisille yrityksille, jotka vaativat pikaista tulosta. Se on yleensä alakuloisuuden, tylsyyden, vaitiolon, väsymyksen, pettymyksen ja petostenkin tunti. Ole rehellinen ja suora, kun olet tekemisissä muiden kanssa.

Jupiter. Tämä on kaikkein paras tunti ja varsinkin sopiva uusien yritysten alkamiseen. Suosii raha-asioita. On hyvä laki- ja kirkollisille asioille, sekä semmoisille tekemisille toisten kanssa, joista odotetaan hyötyä ja huvia.

Sopiva siementen kylvämiseen, suosion etsimiseen, lainan hakemiseen ja antamiseen, seurusteluun henkisten opettajain kanssa ja kaikenlaisiin kokouksiin. Yleensä paras tunti kaikille asioille.

Mars. Koskee rohkeita, vaarallisia ja satunnaisia tekoja, suosii edesvastuuttomia ja äkkinäisiä voiman ilmauksia ja saa aikaan sekasortoa ja epäluotettavia oloja.

Vältä riitaa ja väittelyä, älä loukkaa ketään. Älä ota vastuunalaisuutta päällesi ja vältä vakavia tai painavia asioita, jotka vaativat paljon miettimistä edeltäpäin. Varo varkaita ja valehtelijoita sekä onnettomuuksia. Tämä on pahantekijäin tunti. Älä alota matkoja. — Naiset varotkoot mainettaan.

Tämä tunti on sopiva käytännöllisille toimille, missä tarmoa tarvitaan, etenkin kone- ja kaivostöille, sekä tulisten

ja räjähtävien aineiden käsittelemisille (?) ja metallitöille. Ole tekemisissä lääkärien, kirurgien, sotamiesten y. m. s. kanssa.

Aurinko hallitsee suuria, mahtavia ja kiinteitä asioita, ja semmoisia, jotka jo ennen ovat alkuun pantuja. Suosii tekemistä korkeiden henkilöiden kanssa, hallitsijain, tuomarien, kauppiaiden, virastojen y. m. s. sekä suosion ja ylennyksien etsimistä, varsinkin aamupäivällä. Noudata hyvää ja selvää käytöstapaa.

Tämä tunti on myös hyvä ystävien hankkimiseen, vaikka muutoin sitä ei pidetä hyvänä tuntina, vaan pikemmin onnettomana, hiukan Marsin tapaisena.

Venus koskee nautintoa ja huvituksia, sekä rakkautta ja kaikenlaista yhtymistä. Se on virkistysten, levon, iloisuuden, laulun, soiton, tanssin ja suruttomuuden tunti. Vie helposti aistillisuuteen, tuhlaavaisuuteen ja liiallisuuteen.

Sopiva vaatetusten ja talousasioiden järjestämiselle sekä vierailuille. Vaikuttaa voimakkaimmin illalla.

Merkurius. Jokseenkin epävarma vaikutus, aiheuttaa muutoksia. Toimii välittäjänä ja suosii kirjallisia yrityksiä joka laatua, affäärejä, matkoja, lainoja, kirjeenvaihtoa, nimikirjotuksia, lakiasioita, kasvatusta, opintoja j. n. e. Vaatii viisasta menettelyä ja diplomatiaa, sekä pienten muutosten huomaamista. Järjestä asioitasi pikaisesti, tai lykkää ne sopivampaan aikaan. Merkurius on voimakkain aamulla.

Kuu. Koskee kaikkea muuttuvaista ja ohimenevää ja on jokseenkin epäluotettava. Käytä heti hyväksesi mahdollisesti tarjoutuvia etuja. Sopiva tunti matkoille, tilapäisille muutoksille ja semmoisille asioille, joille ei haluta pitkää ikää tai sitovaisuutta. Suosii yleisiä mukavuuksia, purjehtimista, kalastusta, nesteiden käyttelemistä ja naisten kanssa asioissa olemista.

Älä perusta rakennusta, lainaa rahoja tai uudista pukuasi. Vältä kotiin saapumista pitemmältä matkalta. Jos sulla on huolia, odota, muutos tapahtuu pian. — Kuu on voimakkain iltapuolella ja yöllä.

Yleisiä huomautuksia. Joka eri viikkopäivä on yleensä sen planeetan vaikutuksen alaisena, joka hallitsee sen ensimäistä tuntia auringon noususta. Tästä seuraa myöskin että planeettatunti on voimakkain silloin kun se sattuu omana päivänään, ja varsinkin on juuri mainittu ensimäinen tunti tärkeä. Myös on huomattava, että jos jonkun planeetan tunti sattuu samaan aikaan kuin sen aspekti kuuhun, niin tunti siitä voimistuu, ja yleensä voi tuntia pitää aspektin toteuttajana.

Lokakuun aspektit, 1908.

16. ☽: ☌♅ a/ap, △♀ ap, ☌♆ ip.
17. „ □☉ ay, P♅ ap/p.
18. „ P♆ a, □♀ iy, (☌☍♄ ip).
19. „ P♀ ap, □♄, ∠☌; ✻☉ iy, (♀✻♅♀).
20. „ ☌♃ iy.
21. „ ✻♀ a,△♅ ap, P☉ ☌♁ p, ✻♆ ip, P♃ i.
22. „ P♀ ap.
23. „ ☍♄ ay, P☌ a, ☌☌ ap/p, P♄ ip—i, □♅ iy.
24. „ □♆ ay, P☌ a ♀ i.
25. „ ☌☉ a, P♃ p, ✻♃ ja ☌♀ iy.
26. „ P☉ ✻♅ a, △♆ p, ✻♀ ja P♀ iy.
27. „ ∠♅ ap, □♆ ip, △♄ iy.
28. „ ✻☌ ap, P♆ ip, (☉☌♀, ♀P☌).
29. „ □♀ P♅ ap.
30. „ □♄ ay, ✻☉ a, △♃ p, □☌ ☌♅ i.
31. „ ☍♆ y. △♁ i, P♅ iy, (☌□♅ a).

Marraskuun aspektit 1908.

1. ☽: □♀ y, ✻♄ a, P♆ p, □☉ ip.
2. „ △☌ y, (☉✻♃).
3. „ △♀ y, P☉ a, ☍♃ i, △☉ iy.
4. „ △♆ P♀ a, P♃ p.
5. „ P☌ y, ☍♀ a/ap, ☌♄ p, P♄♀ iy, (☌□♆).
6. „ □♅ ay, □♆ ☍☌ ap, (☉✻♅, ♀☍♄).
7. „ P☌ y, P♃ ap/p, P♀ p.
8. „ △♃ y, △♅ a, ☍☉ ap, ✻♆ ap/p.
9. „ ✻♄ ip, △♀ iy, (☉△♆).
10. „ □♃ ay, P♆ p, △☌ iy.
11. „ P♅ a, △♀ ip, □♄ iy.
12. „ □♀ ✻♃ p, ☍♅ i.
13. „ ☌♆ y, △☉ a, □☌ ap.
14. „ P♅ y, □♀ a, △♄ ap, P♆ i.
15. „ ✻♀ a, P☉ i, □☉ iy, (♀□♅).
16. „ ∠♀ ip, ∠♆ i.
17. „ ☌♃ p, P♀ ip, △♅ i, (♀□♆).
18. „ P☌ a, P♃ ap, ✻☉ i, P♀ iy.
19. „ ☍♄ ap, P♄ iy.
20. „ P♄ □♅ a, □♆ p, ☌♀ i.
21. „ ☌☌ a, P♀ ap, P♃ ip.
22. „ P☌ y, ✻♃ ☌♀ p, ✻♅ ip, △♆ i, P♀ iy.
23. „ ☌☉ iy, (♀✻♅).

24. ☽: P☉ p/ip, □♃ i.
25. „ P♅ p/ip, ✻♀ i/iy, (☿△♆).
26. „ □♄ a, (☉△♄).
27. „ △♃ y, ☍♆ a, ✻☿ p.
28. „ □♀ ay, □♂ a/ap, ✻♄ ap/p, ✻☉ ip, P♆ i, P☉ iy.
29. „ ∠♄ p, P□☿ iy.
30. „ △♂ y, △♀ p, □☉ iy.

Oikaisu viime numeroon: Sivu 229, toinen palsta, toinen rivi alhaalta seisoo: Epäiltävä; lue: ♂ epäiltävä.

Uraniel.

IHANNEYHTEISKUNTA.

Länsimaistenkin kansojen vaistossa on säilynyt se suuremmoinen sopusointuinen yhteiskuntaelämä, joka ikivanhoina aikoina on ollut vallitsemassa maapallomme muutamissa osissa. Vanhat roomalaiset esim. viettivät joka viideskymmenes vuosi Saturnuksen riemujuhlaa, jolloin kaikki silloiset vallitsevat olot muuttuivat perinpohjin. Suurten herrojen elinorjat olivat tämän riemujuhlan aikana vapaita ihmisiä. He olivat herroja, rouvia, isäntiä ja emäntiä. Roomalainen patriisi ja hänen matronansa — rouvansa — palvelivat nöyrästi orjiaan, joille tavallisissa oloissa ei tunnustettu mitään ihmisarvoa. Kaikki vangit laskettiin vapaiksi ja suurimmatkin velat annettiin anteeksi. Ei siis ihmettä, että nuoret orjat toivoivat elävänsä vielä viisikymmentä vuotta eteenpäin päästäkseen vapaiksi raskaasta ikeestään.

Näitä juhlia vietettiin sen ikivanhan ihanneyhteiskunnan muistoksi, jolloin Saturnus hallitsi maan päällä, ja tuota ihanneyhteiskuntajärjestelmää kutsuttiin „kultaiseksi aikakaudeksi“ — aevum aureum — jolloin kaikkien oli hyvä olla.

Tämän suuremmoisen ajan himmeänä jälkikaikuna oli Rooman valtakunnassa keisari Marcus Aureliuksen hallituskausi, jolloin ei muuten niin sotaisa Rooman kansa käynyt ainoatakaan sotaa. Kaikki tekivät rauhallista työtä. Marcus Aurelius onkin ollut myöhempien aikojen ainoa hallitsija, joka on samalla ollut filosofi.

Vanhoilla israelilaisilla oli niin sanottu sabbattivuosi — myöskin joka viideskymmenes vuosi, jolloin orjat pääsivät vapaiksi ja isännät palvelivat orjina, jolloin velat unohdettiin j. n. e.

Tavattomasta aineellisesta hyörinästä ja omaisuuden hankkimiskiihkosta huolimatta on meidän aikaan asti säilynyt se tietoisuus, että ihmiskunnalla on vielä maan päälläkin odotettavissa satumaisen runollinen elämänmahdollisuus eli „kultainen aika".

Monellaisia suunnitelmia on tämän suuren aatteen toteuttamiseksi uudempana aikana tehty. „Sointula-aatetta" on koetettu toteuttaa käytännössäkin eikä siitä ole ainoastaan paperilla kirjotettu. Joksikin ajaksi on kokeilu näyttänyt lupaavalta ja antanut tyydyttäviä tuloksia, mutta sittemmin on ihmisellinen itsekkäisyys — pessimistien tilapäiseksi iloksi — särkenyt ihanan sopusoinnun.

Kaikki nykyaikainen puolue-elämäkin tähtää koko kansan onnellisempaan tulevaisuuteen. Mutta niin kauan kun omistamishalu elähyttää eri yksilöitä, pysyy sellainen onnellisuus n. s. utopiana.

Minä olen jo aikoja sitten huomannut — monen mielestä vaan ollut huomaavinani — että erikoinen, kahden ihmisen välinen yksinomainen perhe-elämä on se jarru, joka estää ihanneyhteiskunta-aatteen toteutumista käytännössä. Vastikään olen kustannusliike Vellamon kustannuksella Helsingissä julaissut kirjan nimeltä „Rakkaus ja lempi sekä silmäys sukupuoliasiain salaisuuksiin". Tässä kirjassa olen väittänyt, ettei miehellä ole oikeutta „omistaa" naista vaimonaan eikä päinvastoin, ja ettei mikään ihanneyhteiskunta kaukaisessakaan tulevaisuudessa ole mahdollinen niin kauan kun persoonallinen omistushalu on ihmisen toiminnan ainoana kannustimena.

Minua ihmetyttää ja samalla lohduttaa eräs seikka. Kun kolme vuotta sitten julkasin „punaisen kirjani", sanoi minulle eräs kunnianarvoinen rouva nuhtelevasti:

„Miksi te puhutte asioista, jotka vasta miljoonien vuosien kuluttua mahdollisesti voivat toteutua? Miksi ette puhu siitä, mitä *nykyaikana* olisi tehtävä?"

Minä vastasin, että jonkun aatteen esittäjän luonnollisesti täytyy asiaa selvitellessään puhua juuri niinkuin se voisi olla mahdollista nykyään, ja ettei ihanne kärsi siitä, että sen toteuttaminen lykkäytyy vaikka kaukaiseenkin tulevaisuuteen.

Mutta nyt täytyy minun lapsellisella ilolla tunnustaa, että se asiaintila, johon kummassakin mainitussa teoksessani

olen selvästi viitannut, ei kuulukaan kaukaiseen tulevaisuuteen vaan että se on elämän käytännössä toteutettu jo vuosikymmeniä sitten Amerikan manterella.

Juuri kun ensiksi mainittu kirjani oli painosta ilmestynyt, sain kirjailija Pekka Ervastilta lainata kirjateoksen, jonka nimi on:

„The Oneida Community. A Record of an attempt to carry out the principles of Christian unselfishness and scientific race-improvement. By Allan Estlake, member of the Oneida Community. London George Redway 1900."

Suomeksi olisi tämän merkillisen teoksen nimi:

„Oneida-Yhdyskunta. Kertomus yrityksestä toteuttaa kristillisen epäitsekkäisyyden ja tieteellisen rodunjalostuksen perusteita. Kirjottanut Allan Estlake, Oneida-Yhdyskunnan jäsen. Lontoossa Georg Redway 1900."

Voi arvata minkälaisilla tunteilla luin tämän teoksen, kun tuoreessa muistossani olivat ne ivalliset letkaukset, joita minulle puheessa ja kirjotuksessa annettiin „punasessa kirjassani" lausuttujen juuri ihmisrodun jalostamista koskevien lausuntojeni tähden. Nyt sain käsiini kirjan, jossa raamatun ja kristinopin kannalta puhutaan juuri samaan suuntaan.

Tämä teos, jonka aion läheisessä tulevaisuudessa suomentaa, tekee selvää eräästä ihanneyhteiskunnasta, joka alotti käytännöllisen toimintansa Kenwoodissa, Madisonin piirikunnassa Newyorkin valtiossa Pohjois-Amerikan Yhdysvalloissa noin 1849, pysyen sellaisena voimassa kolmekymmentä vuotta eli 1879-vuoteen asti. Vielä tänä päivänä elää se „Oneida-Liittokunnan" nimellä ja menestyy hyvin.

Oneida-yhdyskunnassa oli alussa 300 jäsentä. Kaikki omaisuus oli yhteistä, kuten ensikristityillä. Tässä ihanneyhteiskunnassa oli vaan naisia ja miehiä eikä aviopuolisoja. Kun yhdyskunnan joku naisjäsen tahtoi tulla äidiksi, esitti hän asiansa yhteisessä kokouksessa, jolloin hän sai määrätä tulevan lapsensa isän, — siis ihan niinkuin minä „Rakkaus ja lempi"-kirjassani olen „tulevaisuuden" ihanneyhteiskunnasta puhunut.

Teoksensa 83 sivulla sanoo kirjantekijä m. m.

„Ottaen ohjeensa Kristukselta he" — nim. yhteiskunnan jäsenet — „oppivat, että kommunismi oli taivaallinen elämistapa, että sellaisessa elämäntilassa, jossa ei omistajana oleminen saanut tulla kysymykseen, ei voitu pysyttää minkäänlaisia omistusoikeuksia. Tämä mahdottomuus sisälsi, ettei mies voinut omistaa vaimoa enempää kuin mitään muutakaan."

Yhdyskunnan siveydellisestä tilasta sanoo kirjottaja 87 sivulla:

„Jokainen mies piti vastuullisuutenaan osottaa samaa rakastavaa huolenpitoa, arvonantoa ja suojelusta jokaiselle naiselle kuin hän olisi osottanut vaimolleen yksiavioisessa avioliittojärjestelmässä, *ja niin pyhänä pidettiin tätä luottamusta, ettei yli kolmenkymmenen vuoden ajanjaksona esiintynyt ainoatakaan siitä luopumisen tapausta.*"

Aikojen kuluessa rupesi presbyteriläisen kirkon jäsen, Hamilton Collegen professori Mears keräämään puoluetta saadakseen nostetuksi vainon Oneida-yhdyskuntaa vastaan. Kenelläkään ei ollut mitään sanottavaa yhdyskunnan elämää vastaan. Se oli pitkin pituuttaan verratonta, herättäen ympäristön ihmettelyä. Satoja vieraita — niin kertoo kirjottaja — kävi joka päivä katsomassa tämän ihanneyhteiskunnan elämää. Kaikki vieraat ruokittiin ja majotettiin ilmaiseksi. Yhdyskunnan jäsenet harjottivat maanviljelystä ja teollisuutta, ja aineellinen hyvinvointi oli erinomainen. Joka ilta kokoonnuttiin yhdyskunnan suureen kokoushuoneeseen puhumaan ja keskustelemaan henkisistä asioista. Rauha ja sopusointu vallitsi kaikkien jäsenten kesken. Yhdyskunnan perustajaa John H. Noyesta pidettiin henkisenä isänä ja vanhempana veljenä. Hän oli harvinainen ihmistyyppi hyvyydessä, puhtaudessa ja puolueettomassa rakkaudessa.

Mutta kun professori Mears kirkollisen fanatismin hengessä nosti hälyytyksen Oneida-yhdyskunnan avioliitottomuutta vastaan, kehotti johtaja Noyes yhdyskuntaa toistaiseksi luopumaan tästä käyttötavasta. Ne, jotka halusivat mennä toistensa erityisiksi miehiksi ja vaimoiksi, saivat tehdä niin. Toinen osa taas pysyi naimattomana. Tämä myönnytys tehtiin vaan toistaiseksi, jotta saataisiin olla rauhassa uskonkiihkoiselta ympäristöltä, mutta avioliitottomuusperiaatteesta ei luovuttu.

Kun epäitsekkäisyys ehtii „hapattamaan" länsimaisia kansoja, siirtyy raakalaisajan muistoihin nykyinen, „pyhänä" pidetty yhdyselämä. Silloin ei ole vaikea toteuttaa käytännössä ihanneyhteiskunta-aatetta.

„Ne, joilla vaimot on, olkoot niinkuin ei heillä olisikaan", sanoi Paavali ensikristityille, jotka elivät täydellistä kommunistista elämää.

On selvä asia, ettei ihanneyhteiskunta ole mahdollinen siinä, missä yksilö tahtoo omalle nimelleen jotakin omistaa. „Missä teidän tavaranne on, siellä on myös teidän sydämenne", sanoo Jeesus.

Sellaista tilaa, ettei yksilö saa mitään erittäin omistaa, eivät nykyajan tavalliset ihmiset käsitä, koska he luulevat ja väittävät, että ihminen ei „viitsi“ mitään tehdä, jos ei hän tiedä sitä ja sitä omistavansa. Sentähden juuri tarvitaankin „uusi sydän“, mielen muutos ja jumalallinen tuntemus, että ihminen tekisi muille samaa mitä itselleenkin soisi tehtävän.

Kun lukee Allan Estlaken teoksesta esim. sitä kohtaa, jossa kerrotaan, miten yhdyskunnan jäsenet noin tunnin kuluessa olivat hävittäneet kaikki tavallisten ihmisten jättämät jäljet, ihmisten, jotka kävivät mikä mistäkin syystä katsomassa Oneida-yhdyskunnan sisällistä elämää, niin mieli täyttyy pyhällä kunnioituksella. Yhtenä ainoana päivänä, sanoo kirjottaja, voi yhdyskunnassa käydä vierailemassa noin 1,500 henkeä. Kun vieraat olivat poistuneet, alkoi suursiivous. Muun muassa oli sikaarinpätkiä, papereita, hedelmänkuoria ja kaikenmoista törkyä yhdyskunnan siisteillä pihoilla, mutta jäsenet kävivät kuten työmuurahaiset niihin käsiksi. Ilosta säteilevin silmin he ainoatakaan mielipahaa ilmaisevaa sanaa lausumatta siivosivat ulkopuolisten tungettelijain jäljet. Yhdyskunnasta oli tupakka pannaan julistettu samoin kuin väkijuomatkin, mutta sivullisten tapoihin ei käyty käsiksi. Ainoastaan järjestystä pidettiin näitten naapurilla ollessa.

On selvää, että Oneida-yhdyskuntaan pyrki paljo miehiä, jotka toivoivat saavansa siellä oikein mielinmäärin irstailla sukupuoliasioissa, koska tiesivät, ettei yksikään tyttö koskaan voinut olla „toisen oma“. Tämä kohta on erinomaisen hauska lukea Allan Estlakin teoksesta. Hän sanoo, että tällaiset tulokkaat pettyivät surkeasti. Ei yksikään tyttö osottanut erikoisempaa suosiota toiselle miehelle kuin toisellekaan eikä kukaan antautunut sukupuoliyhteyteen muulloin kuin koko yhdyskunnan luvalla ja siinä vakavassa tarkotuksessa, että yhteistä suurta perhettä olisi lisättävä.

Suuri ja jalo henki hallitsi Oneida-yhdyskuntaa. Mutta yhtäläisiä yhdyskuntia voidaan missä tahansa perustaa, kunhan ihmiset vaan sisäisesti puhdistuvat.

Teosofian henki puhdistaa ihmiskunnan ilmapiiriä, ja voidaankin siis odottaa, että teosofit pikaisessa tulevaisuudessa alkavat perustaa todellisia ihanneyhteiskuntia, joissa veljeys, vapaus ja tasa-arvoisuus vallitsevat. Kun kerran raamatullisten kristittyjen oli mahdollista perustaa Oneida-yhdyskunta turmeltuneessa Amerikassa, niin paljo suuremmilla edellytyksillä teosofit, jotka ammentavat henkisen elämänsä ja sisäisen tarmonsa „aikain viisaudesta“, voivat profaaniselle maailmalle näyttää, minkälaisia elämismuotoja jumalallinen rakkaus voi maan päälläkin luoda. *Aate.*

VEGETARIANISMIN TIETEELLINEN PERUSTUS.

Aineemme käsittämiseksi on ensin välttämätöntä määritellä sanankäyttöä. Vegetarianismi tarkottaisi kai kirjaimellisesti kiinni pitämistä ankarasta kasviravinnosta, joka siis on kokoonpantu yksinomaan viljasta, vihanneksista, pähkinöistä ja hedelmistä. Mutta „kasvissyöjät" miltei poikkeuksetta ovat tähän ravintoon lisänneet maidontuotteet ja munat. Sentähden ovatkin muutamat selvyyden vuoksi tahtoneet käytettäväksi sanaa „ovo-lacto- vegetarinen" eli „muna-maitokasvis"-ravinto. Tämän kirjottaja pitää tätä järjestelmää tieteellisillä perusteilla paraimmaksi todistettuna ja sentähden tässäkin „vegetarianismin" nimellä oikeastaan tarkotetaan ovo-lacto-vegetarianista ravintojärjestelmää.

Jos historian lehtiä selaillaan, huomataan:

1) että ihmisravinnoksi on käytetty sangen monenlaisia syötäviä aineita;

2) että ihmisruumiin ylläpitämiseksi oikeassa kunnossa on ehdottomasti tarpeen ainoastaan pieni luku ruoka-aineita;

3) että ihmiset ovat ravintonsa valitsemisessa pitäneet silmällä osaksi hankinnan helpoimmuutta, osaksi omia mielitekojansa. Mutta ruumiin todelliset tarpeet, jotka tutkimus saattaa havaita, ovat tavattoman vähässä määrässä vaikuttaneet ravinnon valitsemiseen.

Mutta nyt on ihminen jo kehityksessään tullut sellaiselle asteelle, että hänen tulee ravinnon valitsemisessa ruveta ottamaan huomioon tieteellisen tutkimuksen tuloksia. Ylempänä jo sanottiin, että sangen pieni määrä ruoka-aineita tarvitaan ruumiin pitämiseksi täysikuntoisena. Tämän ravintolaadun määräämiseksi ovat kemistit ja ravintotieteilijät noudattaneet eri menettelyjä.

Yksi menettely on tarkastaa, mitä eläimet syövät, ja siitä löytää perusta ihmisen ravinnolle. Härkä syö kesällä ruohoa pellolta ja talvella heinää. Kemiallinen analyysi osottaa, että tämä ravinto sisältää hiilihydrateja, rasvaa, munanvalkuaista, kivennäisainetta ja vettä — hiiliainekset runsaimpina.

Raateleva petoeläin hyökkää härän kimppuun, tappaa sen, ja korjaa kurkkuunsa sen lihan. Kemiallinen analyysi osottaa lihan sisältävän: hiilihydrateja, rasvaa, munanvalkuaista, kivennäisaineita ja vettä — typpiainekset runsaimpina.

Luonto on hyvin selvästi määritellyt, mikä on eläinten oikea ravinto. Nuorten imettäväiseläinten luonnollinen ruoka

on *maito*. Maito sisältää: hiilihydrateja, rasvaa, munanvalkuaista, kivennäissuoloja ja vettä — hiiliainekset tärkeimpinä.

Nämä kaikki ainekset ovat myöskin yhteisiä kaikille ihmisille, itämaiden kasvissyöjille, kuumien maitten lihansyöjille ja länsimaitten lihan-viljansyöjille. Huomattakoon, että nämä ainekset voidaan jakaa kahteen luokkaan: ensiksi *hiiliaineksiin,* joihin kuuluvat tärkkelys, rasva y. m., ja toiseksi typpiaineksiin, joka käsittää munanvalkuaisaineen. Viimeksimainittu on jossakin määrin tarpeen uuden ruumiinkudoksen muodostamiseksi, kuten nuorten eläinten kasvaessa, ja alituisesti tapahtuvan ruumiin kulutuksen korvaamiseksi. Typpiaineksia on lihassa, munissa, viljassa, maidossa ja juustossa, vieläpä vihanneksissa.

Hiiliainekset ovat polttoaineita ja muuttuvat hapeksi (eli „palavat") kudoksissa antaakseen voimaa lihastyöhön ja lämpöä. Näitä sisältävät etupäässä kasviaineiden tärkkelys, vihannekset ja viljat, sokeri, hunaja, hedelmät ja maito; myöskin rasvat ja öljyt ja pähkinät.

Eri ihmisten ravintojärjestelmä eroo juuri näiden hiili- ja typpi-ainesten keskinäisessä suhteessa ja niiden lähteissä. Kivennäisaineita ja vettä ei tarvitse tässä kirjotuksessa ottaa huomioon, koska niitä kyllä tulee tarvittavat määrät muun ruuan ohessa.

Me voimme siis yksinomaan tarkastella ruumiin tarvitsemia hiiliaineksia ja typpiaineksia, ja me huomaamme silloin, että molemmat nämä ravintolajit ovat saatavissa sekä eläin- että kasvimaailmasta. Toisin sanoen jokainen voi saada kaiken tarvittavan määrän typpiaineita yksistään kasveista, niin että jos hän tahtoo, voi hän mainiosti tulla toimeen käyttämättä lainkaan eläinten lihaa. Hän voisi tulla toimeen ilman munia ja maitoakin ja kuitenkin täyttää kaikki ruumiinsa ravinnontarpeet. Mutta tällaista ankaraa vegetarianista ravintojärjestelmää seuratessaan hänellä täytyisi olla käytettävänään huolellisesti valikoituja vihanneksia ja etenkin pähkinöitä runsaasti.

Jos kuitenkin omaksutaan tavallisempi ravintolaatu, löydetään munissa ja maidossa tärkeä munanvalkuaisaineiden lähde. Maidosta ja munista saadaan erittäin helposti kaikenmoisia ruokalajeja, hyvinsulavia, hyvänmakuisia laitteita, jotka runsaasti sisältävät munanvalkuaisaineita.

Aarialaisilta esi-isiltämme me nähtävästi olemme perineet mielihalun eläinten lihaan ja sen tunteen, että ruoka on vaillinainen ilman lihaa. Metsästyksen ja karjanhoidon

tuotteet ovat kaukaisimmista ajoista asti olleet perustuksena esi-isiemme ravinnolle. Se on tullut niin tavanomaiseksi, että talonemäntä aina ensinnä ajattelee, mistä saisi lihaa talon tarpeisiin ja vasta toisessa sijassa lihan lisäksi ajattelee muitakin aineita.

Tieteellinen tutkimus on hitaasti mutta varmasti noussut taistelemaan tätä syvälle juurtunutta, sukupolvista periytynyttä ravinnonaatetta vastaan. Fysiologisen kemian tutkimus on paljastanut muutamia tärkeitä tosiasioita, jotka koskevat ihmisen ravinnon määräämistä. On koottu suuri määrä tietoa ihmisen käyttämien ravintoaineitten kemiallisesta kokoonpanosta. Tätä työtä on varsinkin suurten, valtion kannattamien yliopistojen kemiallisissa ja fysiologisissa laboratorioissa tehty.

Näiden tutkimusten perusteella ovat tehdyt ylempänä olevat määrittelyt ruoka-aineiden kokoonpanosta. On huomattu, että ruumis tarvitsee vissin määrän typpiaineita kasvaakseen ja korvatakseen kulutusta toimivissa elimissä.

Nämä alituisesti toimivat elimet ovat hermosto, lihasto ja rauhaset. Luusto, jänteet ja kiinnipitävät aineet muuttuvat varsin hitaasti täysikasvaneessa ihmisessä, niin että niiden tarpeita ei tarvitse ottaa huomioon ravinnon määrittelemisessä. Ruumiinkudosten toimivat osat ovat muodostuneet *soluista* eli elävän aineen osasista, joilla on monta yhteistä ominaisuutta, kuulukootpa lihaksiin, hermoihin, rauhasiin j. n. e. Ne sisältävät kaikki protoplasman — elävää munanvalkuaista, — sitten on niissä ydin eli keskus, joka hallitsee solun syntymistä ja suuresti vaikuttaa solussa tapahtuviin kemiallisiin prosesseihin. Kaikkien solujen ytimet ovat ihmeesti samanlaisia solujen laadusta ja tehtävästä huolimatta.

Solut eroovat toinen toisestaan työskentelyssään ja protoplasmansa laadussa, joka toimittaa asianomaisen kudoksen erikoistehtävää. Lihassolut eroovat rauhas-soluista siinä, että niillä on pitkät venyväiset säikeet, kun taas rauhassoluissa on kemiallisesti toimivia pikku jyväsiä.

Ennen luultiin, että tullakseen vahvaksi ihmisen piti syödä härän lihaksia. Siten olemme ravintomme valinneet harhaluulon, mielikuvituksen ja tavan perusteella välittämättä lainkaan tutkimuksen saavutuksista. Tieteellisessä laboratoriossa nähdään, että kaikki typpiaineiset ruuat, olkoot ne eläin- tai kasvikunnasta lähteneitä, tulevat ruuansulatuskanavassa muuttumaan peptoniksi, jossa muodossa ne sulautuvat suolien seinämiin. Heti senjälkeen ne muodostuvat

munanvalkuaisaineiksi ja lähtevät kiertelemään veressä, ja sen kautta yhtyvät ruumiin kaikkiin elimiin.

Tiede ei ole löytänyt eläimellisessä mun:valkuaisessa mitään etua kasvi-valkuaisen rinnalla lihasten, aivojen ja rauhasten ylläpitämisessä, eikä ole yhtään havaittavaa syytä olemassa, miksikä vehnän, kauran, ohran tai riissin munanvalkuaisaine ei voisi rakentaa yhtä vahvoja lihaksia ihmisille kuin ne rakentavat härälle.

Tiede on todistanut, että eläinten liha ei ole välttämätöntä ihmisen ruuaksi.

Tämän lisäksi on lihassa *vaarallisia aineita.*

Ihmiset eivät ole taipuvaisia jättämään elämänsä juurtuneita tapoja, vaikka heille näytettäisiinkin, että nämä tavat eivät ole „välttämättömiä". Lihansyöminen on tullut yleiseksi tavaksi, josta ei ole helppo luopua. Osota jollekin henkilölle, ettei liha ole ihmiselle tarpeellista, niin hän vastaa: „Ehkei ole, mutta minä pidän siitä, ja niin kauan kuin se ei vahingoita minua, tulen nauttimaan sitä hyvän makunsa vuoksi."

Mutta nytpä tiede todistaa, että vaikka laiha eläinten liha ei aina ehdottomasti ole vahingoksi, sisältää se kuitenkin siksi tuntuvia vaarallisia aineksia, että ne ainakin vakavasti varottavat lihansyömistä jatkamasta.

Lampaan- ja häränlihan toimivat solut ovat samanlaiset muodoltaan ja toiminnaltaan kuin ihmisruumiin toimivat solut. Nämä eläimelliset solut elävät omaa elämäänsä, ne ottavat itselleen ravintoa verestä. Ne käyttävät tätä ravintoaan toimiessaan ja tyhjentävät taas käytettyä ainesta takaisin vereen. Tämä käytetty aine kulkee veren mukana keuhkoihin, ihoon tai munuaisiin, missä se erotetaan ruumiista.

Tutkikaamme nyt erityisesti lihassolua, jolloin voimme tehdä samat johtopäätökset kuin jos tutkisimme aivo- tai maksasolua. Lihassolu ottaa ruumiinnesteistä hiilihydraateja, rasvaa, munanvalkuaista, kivennäissuoloja ja vettä. Nämä aineet sulautuvat solun protoplasmaan. Lihas ottaa myös itselleen happea. Soluainesten happeutumisen kautta solu sitten toimittaa työtään.

Solun toiminta on verrattavissa höyrykoneen toimintaan. Kone vaatii polttoaineita ja korjausta; solu vaatii myöskin käyttöaineita (hiiltä) ja korjausainetta (typpeä). Kone vaatii happea, jota tulee ilmasta; solukin vaatii happea, joka hankitaan hengityksen kautta. Vertausta voidaan jatkaa kuinka pitkälle tahansa. Koneesta poistuvat käytetyt ainekset savutorven kautta; soluista myöskin poistuvat käytetyt

ainekset keuhkojen kautta hiilihapon muodossa. Sitävastoin jääpi koneen pohjalle tuhkaa, joka on vaikeammin poistettavissa. Ruumiissa syntyy myöskin, paitsi hiilihappoa, käytettyjä typpiaineita, jotka ovat paljon vaikeammat poistaa kuin muut törkyaineet.

Munuaisten tehtävä on poistaa näitä typpiaineita, ja maksa on osaltaan tätä työtä auttamassa. Mutta jos näitä typpiaineita kasaantuu ruumiiseen ylenmäärin, rasittuvat maksa ja munuaiset näiden erittämisessä siihen määrään, että jos pieniäkin häiriöitä sattuu näille tärkeille elimille, niin eivät kelvottomat typpiaineet tulekaan täydellisesti poistetuiksi vaan jäävät ruumiiseen ja häiritsevät toimivia elimiä niiden työssä.

Lihasten ja muiden työelinten keskellä ja välissä on aina joku määrä kelvottomia typpiaineita, joiden luonnollisissa oloissa pitäisi poistua muutamien tuntien kuluessa. Mutta kun eläin tapetaan, laskee teurastaja veren juoksemaan kuiviin. Tämä veren poistuminen ei samalla suinkaan vie muassaan kudoksista näitä kelvottomia aineita. Kun sitten liha keitetään tai paistetaan, ei tapahdu mitään, joka lihasta poistaisi typpiaineita. Jokainen lihansyöjä nauttii näitä kelvottomia aineita, ja ne sulautuisivat hänen vereensä ja tekisivät hänen ruumiilleen tuntuvaa haittaa, jollei maksan ihmeellinen toiminta tätä estäisi. Maksalla on näet tehtävänä hapettaa eli polttaa näitä turmiollisia aineita ja tehdä ne ruumiille vaarattomiksi: virtsahappo eristyy virtsaan tai yhtyy kivennäisaineihin ja niiden yhteydessä muuttuu vaarattomaksi.

Mutta raskaaksi käy tästä lihansyönnistä maksan ja munuaisten työ, ja niinkuin ylempänä sanottiin, voi usein sattua etteivät nämä elimet kykenekään täyttämään tehtäväänsä. Sairaloissa on huomattu, että ne jotka syövät lihaa ovat paljon enemmän alttiita ruumiinhäiriöille ja taudeille kuin ne, jotka eivät syö lihaa. Suuren lihanpaljouden nauttiminen tuottaa niin selvästi havaittavia haittoja ruumiille, että viisaimmat lääkärit ovat alkaneet neuvoa potilaitansa syömään lihaa hyvin säästäen ja, jos suinkin mahdollista, kokonaan siitä luopumaan.

Mutta voimmeko myöskin tietää, missä määrässä pienemmät määrät lihaa, kohtuudella nautittuna, vaikuttaa ruumiin yleiseen tilaan ja estää sen täydellistä hyvinvointia? Ei, sitä emme vielä voi tieteellisellä pätevyydellä sanoa. Ainoastaan hyvin tarkat ja huolelliset tutkimukset voivat tämän ratkaista. Sen verran tiedämme kuitenkin jo nyt

varmasti, että täydellä syyllä voimme väittää: eläinten liha sisältää aineita, jotka tuntuvasti rasittavat ruumiin puolustavia elimiä ja jotka siten osottavat tämän ravinnon vaaralliseksi. [1])

Prof. t:ri W. S. Hall.

KASVIKSIA SYÖMÄÄN.

Arvoisat Tietäjän lukijat Helsingissä.

Niinkuin tiedämme, on nykyään jo kasviksien käyttö ravintoaineena (vegetarismi) tullut yhä enemmän yleisen huomion esineeksi, joten siinäkin kohdassa ihmisillä on pyrkimyksiä luonnon kanssa parempaan sopusointuun kuin entiseen aikaan.

Löytyy perheitä, yhä useampia, jotka ovat lakanneet käyttämästä ravintoaineenaan lihaa ja siten koettavat, ainakin omasta kohdastaan, pyrkiä pois tuosta raa'asta eläinten teurastamisen tarpeellisuudesta ihmisten ravintoa varten; ja he ovat suuriakaan ponnistuksia tekemättä siinä onnistuneet. Ensin tietysti on ollut jonkun verran kokemattomuudesta haittaa, vaan ajan pitkään ovat siihen harjaantuneet ja ovat saavuttaneet varsin tyydyttäviä tuloksia.

Mutta löytyy myös sellaisia kansalaisia, joilla ei ole perhettä eikä kotia, jossa he voisivat saada ruokaa, vaan on heidän turvauduttava yleisiin ruokaloihin. Ja niissä on kaikissa liha pääravinto-aineena. Löytyy kyllä tietääkseni yksi ainoa vegetaarinen ruokala „Reform" Helsingissä Pohjois-esplanaadilla, vaan se on mielestäni ainoastaan ylhäisöä varten, sillä se on kaikin puolin hieno ja liika kallis vähempivaraisen käytettäväksi. Nyt on kuitenkin sellaisia henkilöitä, jotka mielellään rupeaisivat kasvinsyöjiksi, jos vain siihen olisi tilaisuutta.

Eikö kukaan Tietäjän lukijoista olisi innostunut asiaan siksi paljon, että ryhtyisi tätä puutetta poistamaan? Voisihan joku varakkaampi henkilö tai useampia liittyä yhteen ja perustaa pienen, aivan vaatimattoman ruokalan, johonkin keskikaupungille, jossa olisi kohtuullista maksua vastaan tarjottavana, vaikka aluksi vain päivällistä ja illallista tai suurusta ja päivällistä, yksinkertaisesti valmistetuista kasviksista. Luulen että se kyllä menestyisi. Onhan niitä toisiakin, ei ainoastaan teosofeja, jotka koettaisivat olla syömättä lihaa, jos siihen olisi tilaisuutta.

Ryhtykää toimeen! Ajatelkaa asiaa ja pankaa alkuun, jotka voitte, kyllä auttajoita ilmestyy. Ainakin uskon niin. Ja tuohan käytäntö kokemuksia lisää. Olisihan siinä ala, jossa ainakin teosofit voisivat osottaa „käytännöllisyyttään".

Tässä olen lyhyesti koettanut esittää ajatuksia toisille, kun en ole itse tilaisuudessa olla alottajana varojen puutteessa, vaan kannattajana kyllä koettaisin olla. *J. S.*

---

[1]) Huomattakoon, että etevä ravinnontutkija t:ri Aleksander Haig aivan samoilla perusteilla kuin t:ri Hall on tehnyt johtopäätöksen: eläinten liha on ihmisruumiille vaarallista ja haitallista runsasten kelvottomien typpiaineittensa takia. Kts. ruotsiksi käännettyä kirjaa „Diet och Föda". Suom.

KIRJALLISUUTTA.

Arvid Montonen: *Kuolemattomuus ja ihmisen kehitys.* Tämä on sangen merkillinen pikku kirjanen. Sen on kirjottanut kansan mies, joka pienestä pitäen on elänyt „rukouselämää jumalassa" ja jonka henki vilpittömässä luottamuksessaan Korkeimman johtoon on päässyt monen salaisen totuuden perille. Ulkonaisen muodon henkensä tunteille ja aatteille tekijä näntävästi on löytänyt vasta sitten kun hän on tutustunut teosofiaan. Vaikkei teosofian nimeä mainita kirjan lehdillä, on teosofisen kirjallisuuden ja esim. Bhagavad Gîtâ'n vaikutus kaikkialla näkyvä. Kirja on silminnähtävästi kirjotettu voimakkaan inspiratsionin kestäessä, joka on antanut jumalhengen puhua ensimäisessä personassa. Sekä sisältö että kirjotustapa muistuttaa paljon Krishnan lauseita Bhagavad Gîtâ'ssa, kun hän puhuu Logoksen nimessä, tai Jeesuksen puheita Johanneksen evankeliumissa. Jos vertaus tuntuu lukijan mielestä liian rohkealta, pyydämme häntä tutustumaan itse kirjaan, ja varmaan hän on iloitseva siitä, että „sivistymätön suomalainen" on saanut nähdä niin syvälle elämän salaisuuksiin. Kirja voidaan ostaa tai tilata Teosofisesta Kustannusliikkeestä, Bulevardink. 17, Helsinki, jolloin sen hinta on 50 p.

Annie Besant: *Ihminen ja hänen ruumiinsa.* Tämä kirja on vielä liian vähän tunnettu teosofisissa y. m. piireissä. Se on kuitenkin teos, joka on aivan välttämätön sille, joka tahtoo nousta teoriasta käytäntöön, — selväpiirteinen kirja, joka on yhtä miellyttävä lukea kuin se on sisältörikas sille, jonka halu on totuuteen. Usein kuulee teosofein kysyvän: mistä meidän pitää alottaa, kun tahdomme henkisesti kehittyä, mitä meidän on tehtävä, että pääsisimme tietoon? Ja välistä joku on valittanut, ettei ole yhtään kirjaa, joka antaisi suoranaisia neuvoja ja ohjeita alotteleville pyrkijöille. Näihin kysymyksiin ja huomautuksiin saatamme vastata: lukekaa presidentimme kirja „Ihminen ja hänen ruumiinsa". Siinä kirjassa ei puhuta yksinomaan fyysillisestä ruumiista, vaikka kirjan suomalainen nimi ei selvästi ilmaise, että tekijä kertoo kaikista ihmisen eri käyttövälineistä ja niiden käyttämisestä. Siinä kirjassa puhutaan sekä millä tavalla meidän on puhdistettava fyysillistä ruumistamme että myös miten meidän on harjotettava astralista ja mentalista käyttövälinettä. Se on siis kirja, joka mainiosti sopii oppaaksi vasta-alkavalle salatieteilijälle, ja kuinka yksikään teosofi voi luulla, että kukaan opettaja antaisi hänelle syvempää salatieteellistä opetusta, ennenkuin hän juurta jaksain tietää, mitä julkisesti on opetettu? Kirjan hinta on Smk. 1: 50, mutta ken lähettää kymmenen markkaa Teosofiselle Kustannusliikkeelle, Bulevardink. 17, Helsinki, hän saa 10 kpl. Tämä on erityinen tarjous, joka kestää tämän vuoden loppuun. Korukansiin sidottuna kirja maksaa 2: 50.

Annie Besant: *Kristinuskon salainen puoli.* Tämä on laaja teos ja vaikka sen hinta on pantu mahdollisimman alhaiseksi (ainoastaan 3 markkaa nidotusta ja 4: 25 korukansiin sidotusta kappaleesta), voi se köyhän lukijan mielestä tuntua kalliilta. Kuitenkaan hän ei kadu, jos hän kirjan ostaa, ja etupäässä jokaisen teosofin pitäisi tutustua siihen. Ken tämän esoterista kristinuskoa selvittävän kirjan tarkalleen lukee, hän todella ymmärtää enemmän ja tietää enemmän kuin yksikään yliopistokurssin suorittanut teologi tai pappi. Yliopistoluvut ovat kirjatietoja, ja raamattua lukuunottamatta (jota sangen vähän luetaan), ovat ne kirjat, jotka pappien ja teologein tutkintoja varten päähän päntätään, enimmäkseen tavallisten ihmisten kirjottamia, jotka eivät jumalallisista asioista ole tien-

neet sen enemmän kuin heidän lukijansakaan. Siinä juuri on ero teologian ja teosofian välillä. Toinen on puustain-aateskelua, toinen salaisiin kokemuksiin perustuvaa viisautta. Semmoiset teosofiset kirjat kuin H. P. Blavatskyn, Annie Besantin, C. W. Leadbeaterin kirjottamat kertovat todella siitä mitä tekijät itse tietävät, ei siitä mitä he „uskovat". Annie Besantin yllämainittu kirja on niinmuodoin verraton aarre sille, joka ymmärtää, että se ei sisällä „tyhjää puhetta", vaan todella muutamia viittauksia siitä, mitä kristinusko oikeastaan on. Tietysti kirjan lukija ei silti ole kokenut samaa eikä ole yhtä viisas kuin sen tekijä, mutta eikö ole parempi tutustua tieteellisiin, tässä kohden salatieteellisiin tosiasioihin kuin „jumaluusoppineiden" sokeihin spekulatsioneihin?

Robert Blatchford: *Kolme avointa kirjettä eräälle piispalle sosialismista.* Joku piispa on saarnassaan lausunut muutamia loukkaavia sanoja sosialismista ja häntä vastaan pauhaa sosialisti hehkuvalla vimmalla. Piispa muka „puolustaa ryöväreitä, viettelijöitä ja valehtelijoita", hänen sanansa ovat „mitä epäsiveellisimpiä viisasteluja, jotka johtuvat mitä syvimmästä ihmisluonnon ja nykyaikaisen elämän yksinkertaisimpain tosiasiain tuntemattomuudesta". Epäilemättä on tietämättömyyttä paljon puolella ja toisella, mutta ne kolme piispan lausuntoa, joita vastaan kirjottaja hyökkää, sisältävät sittenkin aivan yksinkertaisen totuuden, jota ei kumota kaunopuheliailla huudahduksilla ja vakuutuksilla.

Piispa lausuu: „Otaksutaan että kaikille ihmisille hankittaisiin yhtä suuri osa tämän maailman hyvyyttä: kuinka voisi tämä seikka tehdä heidät onnellisiksi, jos he edelleenkin olisivat itsekkäitä, kateellisia ja hekumallisia? Jos heillä edelleenkin olisi jälellä eläimelliset sielunsa, ei voisi ravinnon yhtäläinen jako vapauttaa heitä eläimellisen elämän rajoituksista ja vastenmielisyyksistä, yhtä vähän kuin samantapainen ruuan jako voisi parantaa koirien asemaa yhteisessä koiratarhassa. Mutta toiselta puolen, jos ihmiset kerran pääsisivät nauttimaan sitä rauhaa, jonka kautta Kristus tekee ihmiset vapaiksi, jos he oppisivat rakastamaan Jumalaa kaikesta sydämestänsä ja lähimäistänsä niinkuin itseänsä, niin ei mikään maailmassa voisi estää heitä olemasta yhtä onnelliset kuin enkelit taivaassa — huolimatta siitä, onko heillä *vähä* tai *paljo* tämän maailman hyvyyttä".

Piispan sanat eivät tosin sisällä ulkonaista ratkaisua sosiaaliselle pulmalle, mutta ne ilmaisevat yhden totuuden, jonka sosialistit kiivaudessaan useinkin unohtavat — vieläpä monet suorastaan kieltävät. Blatchfordilla ei ole mitään asiallista tähän vastattavaa, vaan hän ainoastaan osottaa, kuinka törkeätä on piispan verrata köyhälistöä koiratarhaan. Mutta onko piispa tätä tehnyt? Lukekaamme hieman tarkemmin sitaattia, niin ei voi olla epäilystäkään, että „koiratarha" juuri tarkottaa „hekumallisia" ja „nälkäisiä kadehtivia", kaikkia, joiden sisällä vallitsevat himot eikä rauha, rikkaita yhtä hyvin kuin köyhiä. Eihän muuten voisi olla puhettakaan „ravinnon yhtäläisestä jaosta".

Sosialisti arvelee, että kaikkein paheitten syynä on „ympäristö ja epäterveelliset (fyysilliset) olosuhteet". Niitä voidaan sentähden vastustaa „yhtä varmasti kuin koleraa ja lavantautia". Kenties ulkonaisesti: jos esim. kaikki väkijuomat poistettaisiin, ei olisi juopumusta. Mutta millään ulkonaisella keinolla ei kuitenkaan tehdä ihmiskuntaa siveelliseksi ja sen kautta onnelliseksi. Kateutta ei tekijän mielestä ole työväestön kesken, sillä eihän voi „kutsua kateudeksi sitä, että joku ihminen haluaa saada sen, mikä on hänen omaisuutensa". Rikkaat ovat kaiken hädän ja kurjuuden ainoa syy, he ovat anastaneet köyhiltä heidän työnsä saaliin. Mutta eiköhän ole meidän kaikkien ihmisten kerran tultava siihen, ettemme pidä mitään maallista „omanamme", vaan käytämme sitä, minkä karma meille lyhyeksi ajaksi suo, niin hyvin ja epäitsekkäästi kuin suinkin

voimme. Mutta kuinka me kylmäverisesti voimme kutsua suurta osaa veljistämme ryöväreiksi, sentähden että he ovat syntyneet parempaan ulkonaiseen asemaan kuin me: he ovat heikkoja — niinkuin mekin; he ovat enemmän tai vähemmän itsekkäitä — niinkuin mekin. Mutta se, joka tahtoo tehdä jotakin todellista työtä paremman yhteiskunnan puolesta, hän ajatuksellaan enempi kuin puheellaan valmistakoon maaperää sille. „Me kiihottajat pyydämme *vain*, että köyhät saisivat nauttia oman työnsä hedelmät", sanoo tekijä. Epäilemättä hän tarkottaa, että varattomien on saatava *enemmän* työstään korvausta, sillä mihinkä me joutuisimme, jos kukin olisi pakotettu tyytymään vain oman työnsä hedelmään eli tuotteeseen, jakamatta sitä muille niinkuin hän itse joka hetki turvautuu muiden työn tuotteisiin. Emmehän me kaikki voi olla räätäleitä, suutareita, rakennustyöläisiä, maalareita, runoilijoita j. n. e. Nykyinen yhteiskunta ei ole muutettu yhdessä elämän-iässä. Koettakaamme ajatella *käytännöllisiä* toimenpiteitä *nyt* elävien onneksi ja kehitykseksi, sillä muuten taistelemme tuulimyllyjä vastaan. Jos kymmenentuhatta kansalaista käyttäisi neljännestunnin joka aamu tarmokkaasti ajatellakseen tämän maan *kaikkien* asuvaisten parasta, erottamatta köyhiä ja rikkaita, oppineita ja ymmärtämättömiä, pahoja ja hyviä ihmisiä — silloin kuka tietää, mitä onnen kukkia voisi puhjeta tällekin karulle maankamaralle.

Edward Bulwer Lytton: *Zanoni, yli-ihmisen elämäntarina.* 1—2 vihko. Zanoni niminen romaani on kuuluisan englantilaisen kaunokirjailijan Bulwerin, lordi Lyttonin (1803—1873) kirjottama. Siinä kerrotaan tuon henkevän ja sivistyneen kirjailijan mestarillisella kyvyllä ihmeellisiä tapahtumia erään miehen elämästä, jota syystä nykyaikaisella nimityksellä saatamme kutsua yli-ihmiseksi tämän sanan jaloimmassa merkityksessä. Zanoni on epäilemättä muihin ihmisiin verraten kuin henkinen jättiläinen kääpiöiden kesken, olematta silti romaanisankari, jolta puuttuu elävän ihmisen liha ja veri.

Tätä Bulwerin kertomusta ei ole tähän saakka täysin ymmärretty. Milloin sitä on pidetty historiallisena, milloin symbolistisena romaanina. Kertomuksen taustana on Ranskan vallankumouksen kiihkeä aika, ja on arveltu Zanonin tarkottavan joko Cagliostroa tai kreivi de Saint-Germainia, kaksi sen ajan merkillisintä henkilöä, joita „historia" kunnioittaa petturin nimellä ja joita Bulwer kirjassaan olisi puolustanut. Toiset taas arvelevat, että Zanoni on läpeensä vertauskuvallinen kertomus, joka sisältää kokonaisen sielutieteen niille, jotka lukea osaavat. Olkoon miten tahansa — kirja saattaa olla samalla sekä todellisuutta kuvaava että vertauskuvallinen — ne lukijat yksin ymmärtävät kertomuksen, jotka uskovat ihmissielun henkiseen kehitysmahdollisuuteen, jotka uskovat, että niitä „yli-ihmisiä" on olemassa, jotka jo ovat päässeet melkoisen pitkälle henkisen kehityksen kaidalla tiellä. Ainoastaan se lukija, joka on perehtynyt teosofiseen maailmankatsomukseen, tajuaa täysin, mitä Zanoni sisältää, ainoastaan hän voi täysin siemauksin nauttia kirjan rivienvälisestä salatieteellisestä viisaudesta.

Mutta ken tahansa lukee kirjan mielihyväkseen. Kertomuksena se on erinomaisen jännittävä ja nuorisolle esim. se on erittäin sopivaa lukemista ylevän tyylinsä ja jalon sisältönsä takia.

Zanoni ilmestyy kahdeksassa kaksoisvihkossa, joiden hinta on ainoastaan 50 p:niä. Suomennos tulee käsittämään 400 sataa suurta sivua 8:o ja tilaajat saavat täten ison romaanin 4 markalla. Kirjakauppahinta tulee kalliimmaksi. Koko teos valmistuu jouluksi. Ken lähettää koko hinnan — 4 mk. — tilatessaan suoraan Teosofisesta Kustannusliikkeestä, Bulevardink. 17, Helsinki, saa vihot sitä myöten kun ne ilmestyvät rahtivapaasti luoksensa.

KYSYMYKSIÄ JA VASTAUKSIA.

Toimitus vastaa kirjallisesti tehtyihin kysymyksiin.

141 Kysymys. K. E. Voiko hypnotisoimalla parantaa tauteja ja onko Helsingissä semmoista lääkäriä?

Vastaus. Hypnotinen suggestioni on kyllä ihmeellinen „lääke", varsinkin hermotaudeissa, mutta on sillä varjopuolensakin. Potilas joutuu näet sielu-elämässään läheiseen yhteyteen parantajansa kanssa ja suuremmassa tai vähemmässä määrässä hänestä riippuvaksi. Helsinkiläinen hypnotisoija on tietääksemme tohtori Erikson.

142 Kysymys. J. A. Joka ilta maata pannessani näen sielun silmällä kaikenlaisia henkiolentoja, vaatteihin puettuja, miehiä ja naisia, ensin vähän pelottavia, joita ajatuksen voimalla karkotan, sitten kauniita ja herttaisia ihmisiä, joita katsellessani nukun. Mitä nämä ovat? Olen vähän levoton. Miten niiden näkeminen saadaan pois?

Vastaus. Näkemänne ovat epäilemättä ajatuskuvia eetteriaivoissanne, sillä todellisia henkiolentoja ei voi ajatuksellaan karkottaa pois; niiltä voi kysyä, mitä tahtovat. Lapset usein näkevät tämäntapaisia astralisia kuvia, eikä niiden näkeminen ole vaarallista, jos itse pysyy rauhallisena.

143 Kysymys. S. P. Onko ihmisen, joka tahtoo päästä pitemmälle henkisessä kehityksessä, riistäydyttävä irti kaikista alemman minänsä ihanteista, esim. lemmenkaihosta? Onko se tukahutettava?

Vastaus. Alemman minän ihanteista on tietysti luopuminen, ja mikäli lemmenkaiho on kotoisin alemmasta minästä, sikäli se on tukahutettava. Mutta on lempeä tai ehkä paremmin sanoen yksilöllistä rakkautta muillakin tasoilla kuin fyysillis-astralis-mentalisella. Tämä rakkaus tulee mitä ihanimmalla tavalla toteutetuksi esim. mestarin ja opetuslapsen välisessä suhteessa. Ei kukaan ihminen kadota sielustaan mitään tosi todellista kykyä, kun hän kehittyy, ja vaikka ihmisen kehitys keskitaipaleilla on tuskaa ja kärsimystä, on se matkan päässä autuaallista rauhaa ja sanomatonta onnea.

144 Kysymys. M. K. Minkälaisten väreilyjen nojalla mediumi Peters esim., esinettä kosketellessaan, päättää esineenomistajan luonteenominaisuuksista y. m. Astralistenko?

Vastaus. Jokaiseen esineesen painuu ikäänkuin sen käyttäjän astralinen leima. Tämän leiman välityksellä herkkätuntoinen mediumi pääsee yhteyteen esineenomistajalle kuuluvien akaashisten valokuvain astralisten heijastusten kanssa; hän on siis tavallisesti luonnon ajatuskuvain kanssa tekemisissä eikä itse kysymyksessä olevan henkilön, elävän tai kuolleen. Mutta sattuu, että hän joutuu rapportiin vainajankin kanssa, jos tämä vielä on astralitasolla tai jos mediumi on niin herkkä ja niin puhdas, että taivasmaailmakin voi häneen vaikuttaa. (Akaashiset valokuvat eli aikakirjat ovat korkeammalla mentalitasolla; se on luonnon erehtymätön muisti, joka tarkkaan merkitsee eli valokuvaa kaikki mitä tapahtuu).

145 Kysymys. M. K. Miten yhteiskunnan on meneteltävä rikoksentekijää kohtaan? Onko häntä rangaistava? Eikö olisi Kristuksen y. m.

opin mukaista olla vastustamatta pahaa pahalla, vaan antaa anteeksi rikollisille? Vai onko yhteiskunta vielä niin huono, ettei se siihen kykenisi?

Vastaus. Olemme tästä asiasta lausuneet muutamia ajatuksia viime vuoden Omassatunnossa pitkähkössä kirjotuksessa „Luonnollinen ja inhimillinen oikeus“ (syyskuun n:ossa 1907), johon arv. kysyjää viittaamme. Vihko on saatavissa Teos. Kirjak. ja Kust:stä; hinta 60 p:niä.

146 Kysymys. V. V. Sanomalehdissä kierteli äskettäin kertomus naisesta, joka muka oli ollut „kuollut“ tunnin ajan. Hän oli silloin ollut kulkevinaan tavattomia matkoja, näkevinään erinomaisen kirkasta valoa, tapaavinaan kuolleita omaisiaan j. n. e. Käykö kuolema ja herääminen uuteen maailmaan noin äkkiä vai olisiko tässä vain kysymys jostakin syvästä „transista“ eli horroksesta? Ja toiseksi: olivatkohan tavatut henkilöt todellisia vai ainoastaan ajatuskuvia?

Vastaus. Tuo amerikkalainen nainen oli nähtävästi *samaadhin*-tapaisessa horrostilassa, liikkuen itsetajuisena astrali-tasolla, tavaten vainajia j. n. e. Kuollut hän ei voinut olla siinä merkityksessä, että „lanka“ olisi ollut katkaistu, sillä siinä tapauksessa ei olisi voinut tapahtua herääminen jälleen. Samanlaisessa transissa lepää intialaisen fakirin ruumis, kun hän elävältä haudataan viikko- tai kuukausiksi.

TEOSOFINEN KIRJAKAUPPA JA KUSTANNUSLIIKE.

Kustannusliikkeemme asiat olivat esillä kahdessa teosofikokouksessa Helsingissä syyskuun 6 ja 13 p:nä. Liike, joka v:sta 1905 on käynyt taloudenhoitaja F. A. Johanssonin nimessä, siirrettiin seitsenhenkiselle komitealle, johon valittiin seuraavat henkilöt: ylisihteeri Pekka Ervast, rouvat Ida af Hällström, Lisi Nohrström ja Aleksandra Heino, neiti Irene Frelander, herrat Matti Kurikka ja Väinö Valvanne, sekä varajäseninä rouva Rosa Laakso ja herra Frans Korpi. Komitean tehtäväksi annettiin osakeyhtiön tai osuuskunnan muodostaminen. Komitea on valinnut toimitusjohtajaksi ylisihteerin, joka siis nyt myös — ainakin toistaiseksi — hoitaa kustannusliikkeen asiat.

Tämä siirto oli välttämätön, sentähden, että palkatun taloudenhoitajan pitäminen tuli kustannusliikkeelle liian raskaaksi. Kaikki taloudelliset työt suoritetaan nyt palkatta ja useita jäseniä on vapaaehtoisesti ilmottautunut toimitusjohtajan avustajiksi. Täten liike vähitellen voi vähentää velkataakkaansa ja käyttää varojaan uusien kirjojen hankkimiseksi.

Kallis huoneusto Korkeavuorenkadun varrella on myös vuokrattu pois lokakuun 1 p:stä ja liike siirretty Teosofisen Seuran huoneustoon, Bulevardink. 17, jossa sillä on käytettävänään pieni, sievä huone. Koko teosofinen liike on siis taas yhdessä päämajassa.

Teosofisen Kirjakaupan ja Kustannusliikkeen osote on Bulevardinkatu 17 pihan perällä. Sen toimitusjohtaja on T. S. S. O:n ylisihteeri Pekka Ervast, ja sen konttori on auki joka arkipäivä k:lo 6—8 j. pp.

Kaikki kirjeet, tilaukset ja rahat on lähetettävä joko kustannusliikkeelle sinään tai Pekka Ervastille — ei taloudenhoitaja F. A. Johanssonille.

Toivokaamme liikkeellemme kaikkea menestystä sen uudessa muodossa!

TIEN VARRELTA.

Tietäjä. Tämä numero on kaksoisnumero. Monet lukijamme varmaan hämmästyivät, kun eivät ajallaan saaneet syyskuun numeroa. Pyydämme nöyrimmästi anteeksi tämän viivytyksen, johon toimitus ei suinkaan ollut syypää. Viivytyksen alkuperäisenä syynä olivat ne muutokset, jotka olivat välttämättömät Tietäjän kustantajan, nim. Teosofisen Kirjakaupan ja Kustannusliikkeen, johdossa ja hoidossa ja joista edellä olemme kertoneet. Toivomme, ettei semmoista enää tapahdu.

Pyydämme samalla, etta kaikki säännöttömyydet aikakauskirjan jakelussa hyväntahtoisesti ilmotettaisiin toimitukselle, joka tästä lähtien myöskin hoitaa lehden distributsionia.

Avustajain liitto. Tähän liittoon, josta tarkemmin on puhuttu heinä-elokuun vihossa, on ilmottautunut nyt 37 jäsentä. Emme siis vielä kään ryhdy toimeen. Eikö ole useampia vapaaehtoisia auttajia, jotka soisivat, että teosofian hyvä sanoma leviäisi kautta Suomen?

Teosofisen Seuran seurustelurahasto. Tämä rahasto, joka perustettiin viime vuosikokouksessa, on muistettu seuraavalla lahjalla: *R. L.* Smk. 20: —. Rahat lähetetään tai tuodaan T. S:n rahastonhoitajalle neiti Signe af Hällströmille (osote: Teosofinen Seura, Bulevardink. 17, Helsinki).

T. S. Suomalaisen Osaston rahastonhoitaja. Taloudenhoitaja F. A. Johanssonin sijaan, joka on eronnut jäsenyydestään hallinnossa, on hallinto valinnut T. S:n rahastonhoitajaksi neiti Signe af Hällströmin, joka tavataan Seuran huoneustossa Bulevardinkatu 17, joka tiistai-ilta k:lo 7—8 j. pp.

Jäsenten vuosimaksut. T. S:n rahastonhoitaja pyytää, että ne irtojäsenet, jotka eivät vielä ole vuosimaksuaan tältä vuodelta (Smk. 3: —) suorittaneet, tekisivät sen viipymättä. Rahat lähetetään osotteella Teosofinen Seura, Bulevardink. 17, Helsinki.

Kiertävä esitelmistö. Tämä sarja sisältää seuraavat esitelmät: N:o 1. Teosofisen liikkeen tarkotus (P. E.). N:o 2. Teosofia ja nykyaika (V. H. V.). N:o 3. Yleinen veljeys (P. E.). N:o 4. Ihmissielun kaksi tietä (P. E.). N:o 5. Mitä tiedämme Jeesuksesta? (P. E.). N:o 6. Jeesuksen oppi (P. E.). N:o 7. Psyykkisten voimien käyttö ja väärinkäyttö (C. W. Leadbeater). N:o 8. Oppilaan tie. Ensimäiset askeleet. Karmajooga. Puhdistuminen (Annie Besant). T. S:n looshit saavat lainata näitä 3 mk:sta kpl. (Alennettu vuokra).

Paikallisyhdistysten toiminta. Seuraavat looshit ovat kertoneet meille toiminnastaan:

Etsijä Kurikassa. Puheenjohtaja meille kirjottaa: „Kesäloman jälkeen kokoontui Etsijä ensikerran syyskuun 20 p:nä; tällöin oli saapunut uusia kirjoja, joista etupäässä „Kristinuskon salainen puoli“ herätti jäsenten huomiota, ja päätettiin ruveta lukemaan tätä kirjaa, josta tässä kokouksessa päästiinkin läpi ensimmäisen luvun. Sunnuntaina syyskuun 27 p:nä oli myöskin kokous, jolloin lukemista ja keskustelua edellämainitusta kirjasta jatkettiin“.

Kalervo Oulunkylässä. Sihteeri hra J. Simpanen kirjottaa meille: „Virallisia kokouksia ei ole ollut; kesällä yleensä ei ole yhdistysten toiminta vilkasta, kun luonto juhlii Elämänjuhlaansa. Vaan sen sijaan on mainittava ja Tietäjän lukijoille kerrottava kaksikin perin onnistunutta

kesäjuhlaa, jotka syntyivät aivan kuin itsestään. Ensiksi Juhannus aattoilta! Saapui keskinäisen sopimuksen mukaan looshimme jäseniä puheenjohtajansa luokse, joka asuu täällä eräässä huvilassa. Siellä oli sopiva veranta, joka koristettuna vihreillä koivun ja pihlajan oksilla tarjosi mitä miellyttävimmän keskustelupaikan. Vieraita oli saapunut kaupungistakin muutamia sekä ylisihteerimme, Veikko Palomaa ja vielä muutamia muita. Tilaisuudessa pidettiin useampia puheita, joista erittäinkin ylisihteerimme ja Palomaan puheet oli opettavaisia. Ilta kului ja miltei auringon noustessa uudelleen vasta hennoimme erota saattaen ylisihteeriämme kotiinsa lintujen laulaessa.

Toinen, josta jäi jokaisen läsnäolijan sydämiin lämmin muisto, oli myös juhla ulkoilmassa Vantaanjoen äyräällä 16 p. Elokuuta. Tilaisuudessa pitivät taas Ervast ja Palomaa puheen ja päivän mittaan kuultiin vähän väliä Teosofisen Seuran sekaköörin kaiuttavan säveleitään ja veljellisen yhteistunteen riemusta täyttyi jokaisen rinta. Illan tullen sitten vielä kokoonnuttiin huoneeseen L. Kotkamaan luokse, jossa keskusteltiin teosofisen yhteisen siirtolan perustamisesta ja valittiinkin komitea asiaa valvomaan ja mahdollisesti eteenpäin ajamaan. Peräti tunnelmarikas oli kumpikin juhla. Looshimme sen jälkeen on menettänyt erään jäsenensä, joka oli hyvin opettavainen, ja ikävällä looshimme jäsenet muistelevat häntä, rakkaasti toivoen vielä liittyvän takaisin. Syyskesästä ilmotti näet Martti Humu, että hän eroaa Oulunkylän looshista. Syysk. 3 p:nä oli taas ensimmäinen virallinen kokous, jolloin alkoi toimintamme totuuden etsinnässä. Sen jälkeen on pidetty joka tiistai kokouksia, joissa on eri aineista mediteerattu ja keskusteltu."

Lahjoja kustannusliikkeelle. Velkaista kustannusliikettämme on muistettu seuraavilla hyväsydämisillä lahjoilla:

Kirjojen tiliin: R. L. Smk. 50: —.
Tietäjän tiliin: R. L. Smk. 50: —.
Lahjoja otetaan kiitollisuudella vastaan.
Rahat lähetetään tai tuodaan *Teosofiselle Kirjakaupalle ja Kustannusliikkeelle,* Bulevardinkatu 17, Helsinki.

Ompeluseura. Muutamat innokkaat teosofit Helsingistä ja Oulunkylästä ovat panneet toimeen ompeluseuran, joka kerran viikossa kokoontuu milloin minkin jäsenen luo. Ilta kuluu työssä ja keskustelussa, ja kun täten valmistuneet työt muutetaan keväällä rahaksi, lahjotetaan rahat kustannusliikkeelle lapsia ja nuoria varten kirjotetun teosofisen kirjan julkasemiseksi. Tämä on kerrassaan jalo hanke, varsinkin nykyään, jolloin kaikkien teosofein ja asianharrastajain pitäisi tavalla tai toisella työskennellä teosofisen kirjallisuuden hyväksi.

Presidentin matkat. Syyskuussa Annie Besant onnellisesti saapui „kotiin" Adyariin, kolme kuukautta kestäneen Australian matkansa loputtua. Hän oli hyvissä voimissa ja ryhtyi heti työhön. Hänen luentomatkansa Australiassa oli kaikin puolin erinomaisesti onnistunut. Pikimmältään hän oli käynyt Uudessa Seelannissakin. Aikakauskirjat kertovat, että tämä oli paras matka minkä hän koskaan on tehnyt. Australian pääministeri, Mr. Deakin, joka nuoruudessaan oli T. S:n jäsen, kävi presidenttimme luennossa Melbournessa osottaen täten, että hänen vanhat teosofiset sympatiansa vielä elivät. Hän koetti myös tavata Annie Besantia hotellissa, mutta karma ei sitä suvainnut: Annie Besant oli silloin ulkona. Muuan arvostelu, minkä eräs kuulija Perthissä lausui sikäläisistä luennoista, jotka koskivat karmaa, jälleensyntymistä ja veljeyttä, huvitti suuresti Annie Besantia. Arvostelu kuului: „Minä odotin saavani kuulla teosofiaa — mutta nämä luennothan kaikki olivat selvää järkeä vain".

Annie Besant ja astrologia. Theosophist'issä presidenttimme lausuu muutamia mieleen pantavia sanoja astrologiasta. Hän kertoo kuinka suuressa arvossa tätä tiedettä pidettiin 20,000 vuotta sitten vanhassa Kaldeassa. Koko elämä oli silloin järjestetty astrologisten lakien mukaan ja astrologia oli itsessään uskontoa. Korkeimmat valtiomiehet olivat astrologeja, etevimmillä perheillä oli omat astrologinsa, ei mihinkään ryhdytty kysymättä neuvoa tähdiltä. „Tästä mahtavasta astrologisesta uskonnosta on nykyaikainen astrologia katkelmainen jäännös; onko se tulevaisuudessa taasen nouseva samanlaiseen ylpeään etusijaan? Kuka voi sanoa? Mutta historia etenee aina nousevassa kierukassa."

Englantilainen oppinut maailma, uskontotiede ja teosofia. „Valvojan" syyskuun numerossa t:ri Zach. Castrén kirjotuksessa „Maailmankatsomuksen etsimisen tarpeellisuus" selostaa ja arvostelee muutamia kohtia englantilaisesta aikakauslehdestä „The Hibbert Journal", jonka prof. R. Eucken ystävällisesti oli hänelle lähettänyt Saksasta. Tämä etevä puolueeton uskonnollisfilosofinen aikakauslehti on jo monta vuotta ollut olemassa, mutta meikäläiselle oppineelle maailmalle se tuntuu olevan tuiki tuntematon. T:ri Castrén lausuu m. m.:

„On omituista huomata, miten nykypäivinä juuri käytännölliset englantilaiset ja amerikkalaiset ovat erityisellä innostuksella antautuneet tutkimaan uskonnollisia ja filosofisia kysymyksiä . . . Tämän harrastuksen varsinaisena suuntana on vaatimus, että uskonnollisia kysymyksiä on tarkastettava vapaan ajattelemisen ja tieteellisen menettelytavan periaatteita noudattaen. Mutta samalla tämä harrastus on luonteeltaan sellaista ettei se johda kieltämään ja epäilemään uskonnollisen elämän arvoa, vaikkakin se huomaa perinnäisissä uskonnollisissa käsityksissä paljon sellaista, joka ei kestä tieteen kriitillistä arvostelua. Uskonto ja tiede ovat yhdistettävissä, kaikesta huolimatta, sellaiseen maailmankatsomukseen, jota nykyaikainen ihminen kaipaa, j. n. e."

Näin lausuu tohtori Z. C. ja lähtee sitten kertomaan kahdesta kirjotuksesta, jotka kumpikaan eivät ole varsinaisten englantilaisten kirjottamia, vaan toinen norjalaisen Fridtjof Nansenin ja toinen meidän maassa huomiota saaneen saksalaisen Rud. Euckenin. Varsinaisten englantilaisten mielipiteihin ei ulotu kirjottajan harrastus, vaan hän ainoastaan kummastellen panee merkille sen *hengen*, mikä mainitussa aikakauslehdessä vallitsee. Sietäisi tosiaan meidän maassa enemmän kohdistaa huomiota Englannin uskonnolliseen ajatteluun ja tutkisteluun, sillä epäilemättä siinä tavataan monessa suhteessa paljon vakavampi, rehellisempi ja ylevämpi katsantokanta kuin mannermaan johtavissa kirkollisissa piireissä. Englantilaiset eivät ole niin paljon alasrepijöitä kuin rakentajia uskonnon alalla, siitä on todistuksena myöskin heidän myötätuntonsa teosofiaa kohtaan. Tuossa samassa „Hibbert Journal"'issä oli aivan äskettäin erään pappismiehen N. Macnicholin Intiasta lähettämä kirjotus, jossa m. m. sanottiin: „Mrs. Annie Besantilla on mahtava vaikutus Intian (uskonnollisten) käsitysten yhdistämisessä ja uudestaan muovaamisessa. Vaikka hän on muukalainen täällä, ei hän ole kuvainraastaja, vaan hänen vaikutuksensa kautta Intian auttaa hinduismin lopullista puhdistumista — ja hän etupäässä kiinnittää huomionsa sen henkiseen sisällykseen, sitä sivistäen ja järjestäen. Hänen valppaan johtonsa ja alkuunpanonsa avulla on valmistettu ja julaistu hinduismin oppikirjoja alkeis- ja korkeakouluja sekä yliopistoja varten. Läpi koko liikkeen voidaan huomata tarmokas yritys erilaisia käsityskantoja yhdistämään ja uudenaikaisen tieteen ja psyykillisten ilmiöiden kautta antamaan ylevälle luonnonuskonnolle nykyajalle sopivan muodon. Tämän huomattavan personallisuuden ympärille keskittyvässä innokkaassa herätysliikkeessä ei puolueeton tutkija voi olla näkemättä jaloihin tarkotusperiin suunnattua suurta vaikutusvoimaa."

3 p.	Lokakuu							11 p.
K:lo	Sunnuntai	Maanantai	Tiistai	Keskiviikko	Torstai	Perjantai	Lauantai	K:lo
11.49	Venus	Saturnus	Aurinko	Kuu	Mars	Merkurius	Jupiter	11.47
0.54	Merkurius	Jupiter	Venus	Saturnus	Aurinko	Kuu	Mars	0.55
1.58	Kuu	Mars	Merkurius	Jupiter	Venus	Saturnus	Aurinko	2.3
3.3	Saturnus	Aurinko	Kuu	Mars	Merkurius	Jupiter	Venus	3.12
4.7	Jupiter	Venus	Saturnus	Aurinko	Kuu	Mars	Merkurius	4.20
5.12	Mars	Merkurius	Jupiter	Venus	Saturnus	Aurinko	Kuu	5.28
6.16	Aurinko	Kuu	Mars	Merkurius	Jupiter	Venus	Saturnus	6.37
7.11	Venus	Saturnus	Aurinko	Kuu	Mars	Merkurius	Jupiter	7.29
8.7	Merkurius	Jupiter	Venus	Saturnus	Aurinko	Kuu	Mars	8.21
9.2	Kuu	Mars	Merkurius	Jupiter	Venus	Saturnus	Aurinko	9.12
9.58	Saturnus	Aurinko	Kuu	Mars	Merkurius	Jupiter	Venus	10.4
10.53	Jupiter	Venus	Saturnus	Aurinko	Kuu	Mars	Merkurius	10.56
11.49	Mars	Merkurius	Jupiter	Venus	Saturnus	Aurinko	Kuu	11.47
0.44	Aurinko	Kuu	Mars	Merkurius	Jupiter	Venus	Saturnus	0.39
1.39	Venus	Saturnus	Aurinko	Kuu	Mars	Merkurius	Jupiter	1.30
2.35	Merkurius	Jupiter	Venus	Saturnus	Aurinko	Kuu	Mars	2.22
3.30	Kuu	Mars	Merkurius	Jupiter	Venus	Saturnus	Aurinko	3.13
4.25	Saturnus	Aurinko	Kuu	Mars	Merkurius	Jupiter	Venus	4.5
5.21	Jupiter	Venus	Saturnus	Aurinko	Kuu	Mars	Merkurius	4.56
6.26	Mars	Merkurius	Jupiter	Venus	Saturnus	Aurinko	Kuu	6.4
7.31	Aurinko	Kuu	Mars	Merkurius	Jupiter	Venus	Saturnus	7.13
8.35	Venus	Saturnus	Aurinko	Kuu	Mars	Merkurius	Jupiter	8.21
9.40	Merkurius	Jupiter	Venus	Saturnus	Aurinko	Kuu	Mars	9.30
10.45	Kuu	Mars	Merkurius	Jupiter	Venus	Saturnus	Aurinko	10.38

19 p.	Lokakuu							27 p.
K:lo	Sunnuntai	Maanantai	Tiistai	Keskiviikko	Torstai	Perjantai	Lauantai	K:lo
11.45	Venus	Saturnus	Aurinko	Kuu	Mars	Merkurius	Jupiter	11.44
0.57	Merkurius	Jupiter	Venus	Saturnus	Aurinko	Kuu	Mars	0.59
2.9	Kuu	Mars	Merkurius	Jupiter	Venus	Saturnus	Aurinko	2.15
3.21	Saturnus	Aurinko	Kuu	Mars	Merkurius	Jupiter	Venus	3.30
4.32	Jupiter	Venus	Saturnus	Aurinko	Kuu	Mars	Merkurius	4.46
5.44	Mars	Merkurius	Jupiter	Venus	Saturnus	Aurinko	Kuu	6.1
6.56	Aurinko	Kuu	Mars	Merkurius	Jupiter	Venus	Saturnus	7.17
7.44	Venus	Saturnus	Aurinko	Kuu	Mars	Merkurius	Jupiter	8.1
8.32	Merkurius	Jupiter	Venus	Saturnus	Aurinko	Kuu	Mars	8.46
9.20	Kuu	Mars	Merkurius	Jupiter	Venus	Saturnus	Aurinko	9.30
10.9	Saturnus	Aurinko	Kuu	Mars	Merkurius	Jupiter	Venus	10.15
10.57	Jupiter	Venus	Saturnus	Aurinko	Kuu	Mars	Merkurius	10.59
11.45	Mars	Merkurius	Jupiter	Venus	Saturnus	Aurinko	Kuu	11.44
0.33	Aurinko	Kuu	Mars	Merkurius	Jupiter	Venus	Saturnus	0.28
1.21	Venus	Saturnus	Aurinko	Kuu	Mars	Merkurius	Jnpiter	1.12
2.9	Merkurius	Jupiter	Venus	Saturnus	Aurinko	Kuu	Mars	1.57
2.57	Kuu	Mars	Merkurius	Jupiter	Venus	Saturnus	Aurinko	2.41
3.45	Saturnus	Aurinko	Kuu	Mars	Merkurius	Jupiter	Venus	3.25
4.33	Jupiter	Venus	Saturnus	Aurinko	Kuu	Mars	Merkurius	4.10
5.45	Mars	Merkurius	Jupiter	Venus	Saturnus	Aurinko	Kuu	5.26
6.57	Aurinko	Kuu	Mars	Merkurius	Jupiter	Venus	Saturnus	6.42
8.9	Venus	Saturnus	Aurinko	Kuu	Mars	Merkurius	Jupiter	7.57
9.21	Merkurius	Jupiter	Venus	Saturnus	Aurinko	Kuu	Mars	9.13
10.33	Kuu	Mars	Merkurius	Jupiter	Venus	Saturnus	Aurinko	10.29

3 p.	Marraskuu							11 p.
K:lo	Sunnuntai	Maanantai	Tiistai	Keskiviikko	Torstai	Perjantai	Lauantai	K:lo
11.44	Venus	Saturnus	Aurinko	Kuu	Mars	Merkurius	Jupiter	11.44
1.2	Merkurius	Jupiter	Venus	Saturnus	Aurinko	Kuu	Mars	1.6
2.21	Kuu	Mars	Merkurius	Jupiter	Venus	Saturnus	Aurinko	2.28
3.39	Saturnus	Aurinko	Kuu	Mars	Merkurius	Jupiter	Venus	3.50
4.58	Jupiter	Venus	Saturnus	Aurinko	Kuu	Mars	Merkurius	5.13
6.16	Mars	Merkurius	Jupiter	Venus	Saturnus	Aurinko	Kuu	6.35
7.35	Aurinko	Kuu	Mars	Merkurius	Jupiter	Venus	Saturnus	7.57
8.16	Venus	Saturnus	Aurinko	Kuu	Mars	Merkurius	Jupiter	8.35
8.58	Merkurius	Jupiter	Venus	Saturnus	Aurinko	Kuu	Mars	9.13
9.39	Kuu	Mars	Merkurius	Jupiter	Venus	Saturnus	Aurinko	9.51
10.21	Saturnus	Aurinko	Kuu	Mars	Merkurius	Jupiter	Venus	10.28
11.2	Jupiter	Venus	Saturnus	Aurinko	Kuu	Mars	Merkurius	11.6
11.44	Mars	Merkurius	Jupiter	Venus	Saturnus	Aurinko	Kuu	11.44
0.25	Aurinko	Kuu	Mars	Merkurius	Jupiter	Venus	Saturnus	0.22
1.6	Venus	Saturnus	Aurinko	Kuu	Mars	Merkurius	Jupiter	1.0
1.47	Merkurius	Jupiter	Venus	Saturnus	Aurinko	Kuu	Mars	1.37
2.28	Kuu	Mars	Merkurius	Jupiter	Venus	Saturnus	Aurinko	2.15
3.10	Saturnus	Aurinko	Kuu	Mars	Merkurius	Jupiter	Venus	2.53
3.51	Jupiter	Venus	Saturnus	Aurinko	Kuu	Mars	Merkurius	3.30
5.10	Mars	Merkurius	Jupiter	Venus	Saturnus	Aurinko	Kuu	4.52
6.29	Aurinko	Kuu	Mars	Merkurius	Jupiter	Venus	Saturnus	6.14
7.48	Venus	Saturnus	Aurinko	Kuu	Mars	Merkurius	Jupiter	7.37
9.6	Merkurius	Jupiter	Venus	Saturnus	Aurinko	Kuu	Mars	8.59
10.25	Kuu	Mars	Merkurius	Jupiter	Venus	Saturnus	Aurinko	10.21

19 p.	Marraskuu							27 p.
K:lo	Sunnuntai	Maanantai	Tiistai	Keskiviikko	Torstai	Perjantai	Lauantai	K:lo
11.45	Venus	Saturnus	Aurinko	Kuu	Mars	Merkurius	Jupiter	11.48
1.10	Merkurius	Jupiter	Venus	Saturnus	Aurinko	Kuu	Mars	1.16
2.35	Kuu	Mars	Merkurius	Jupiter	Venus	Saturnus	Aurinko	2.44
4.1	Saturnus	Aurinko	Kuu	Mars	Merkurius	Jupiter	Venus	4.12
5.26	Jupiter	Venus	Saturnus	Aurinko	Kuu	Mars	Merkurius	5.40
6.51	Mars	Merkurius	Jupiter	Venus	Saturnus	Aurinko	Kuu	7.8
8.17	Aurinko	Kuu	Mars	Merkurius	Jupiter	Venus	Saturnus	8.36
8.52	Venus	Saturnus	Aurinko	Kuu	Mars	Merkurius	Jupiter	9.8
9.27	Merkurius	Jupiter	Venus	Saturnus	Aurinko	Kuu	Mars	9.40
10.1	Kuu	Mars	Merkurius	Jupiter	Venus	Saturnus	Aurinko	10.12
10.36	Saturnus	Aurinko	Kuu	Mars	Merkurius	Jupiter	Venus	10.44
11.11	Jupiter	Venus	Saturnus	Aurinko	Kuu	Mars	Merkurius	11.16
11.45	Mars	Merkurius	Jupiter	Venus	Saturnus	Aurinko	Kuu	11.48
0.20	Aurinko	Kuu	Mars	Merkurius	Jupiter	Venus	Saturnus	0.20
0.55	Venus	Saturnus	Aurinko	Kuu	Mars	Merkurius	Jupiter	0.52
1.29	Merkurius	Jupiter	Venns	Saturnus	Aurinko	Kuu	Mars	1.23
2.4	Kuu	Mars	Merkurius	Jupiter	Venus	Saturnus	Aurinko	1.55
2.39	Saturnus	Aurinko	Kuu	Mars	Merkurius	Jupiter	Venus	2.27
3.13	Jupiter	Venus	Saturnus	Aurinko	Kuu	Mars	Merkurius	2.58
4.38	Mars	Merkurius	Jupiter	Venus	Saturnus	Aurinko	Kun	4.26
6.3	Aurinko	Kuu	Mars	Merkurius	Jupiter	Venus	Saturnus	5.54
7.29	Venus	Saturnus	Aurinko	Kuu	Mars	Merkurius	Jupiter	7.23
8.54	Merkurius	Jupiter	Venus	Saturnus	Aurinko	Kuu	Mars	8.51
10.19	Kuu	Mars	Merkurius	Jupiter	Venus	Saturnus	Aurinko	10.19